

Izhaja vsako sredo. Naročnina: letno 30 Din, polletno 15 Din, za inozemstvo letno 50 Din. Inzerati po tarifi. Pismenim vprašanjem naj se priloži znamka za odgovor. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo.

Rokopisi se ne vračajo. Plača in toži se v Ljubljani. Uredništvo in uprava je v Ljubljani v Kolodvorski ul. št. 7. Telefon inter. št. 32-59. Račun pri poštni hranilnici št. 14.194.

Velik govor bana dr. Marušiča na izredni seji banovinskega sveta

Občinske volitve — Kandidatne liste — Združitev občin — Pomen volitev — Nikdar več nazaj

V ponedeljek 4. t. m. se je zbral banovinski svet Dravske banovine na izredno zasedanje, da sprejme uredbo o občinskih volitvah in še nekaj manjših nujnih predlogov.

Banovinski svet je takoj po otvoritvi seje poslal udanostno brzojavko Nj. Vel. kralju ter pozdravni brzojavki predsedniku vlade in ministru za notranje zadeve, nato pa je prevzel besedo ban dr. Marušič, ki je govoril o dveh najbolj važnih vprašanjih, ki se tičeata občinskih volitev, namreč o zlaganju občin in o praktičnem pomenu občinskih volitev.

Združitev občin

O združitvi občin je rekel g. ban:

Bistvene važnosti za nadaljni razvoj samoupravnega življenja v Dravski banovini je odredba zakona o občinah, ki normira najnižje število prebivalstva, katero mora doseči izvestno območje, da se lahko organizira kot občina. Ta odredba, katere smoter je, vzpostaviti občine, ki bodo tako po svoji finančni kot intelektualni moči mogle uspešno vršiti naloge lastnega in prenešenega delokroga, je zlasti v Dravski banovini združena z dalekosežnimi posledicami. Če si predočimo dejstvo, da smo doslej imeli 1069 občin, od katerih so mnoge štejele jedva 100 prebivalcev, potem se nam prikaže v vsej svoji veličini in pomembnosti preokret, ki ga predstavlja komasacija občin kot logična in nujna posledica ravnokar omenjene zakonske odredbe. Stoletja stare tradicije so se zrušile, marsikaka po lokalnih vidikih usmerjena čustva so ranjena, ali vse to so samo trenutne bolečine, ki jih bo zacelil čas in odtehtale koristi, ki jih bosta imela narod in država od občin, vzpostavljenih in organiziranih po načelih in potrebah sedanje dobe.

Problemu komasacije občin, ki je gotovo zelo delikaten in zadirja v občutljivost prebivalstva, je kraljevska banska uprava od vséga začetka posvečala polno razumevanje in vso pozornost. Zavedali smo se, da nas je zakon o občinah postavil pred enega izmed najvažnejših upravnih poslov, od čegar pravilne izvršitve zavisi v mnogem miren in ugoden razvoj političnega in gospodarskega življenja v banovini. Občina kot najnižja in zato ljudstvu najbližja upravna edinica ter kot osnovna celica kolektivnega dela v državi, mora po svojem sestavu, svoji gospodarski in socialni strukturi ter teritorialnem območju tvoriti celoto, ki po teh kriterijih prirodno spaja interese njenega prebivalstva. To načelo nam je bilo izhodišče in baza našega dela pri izvedbi komasacije. Da se čim najbolj približa pravilni in pravični rešitvi tega problema, si je kraljevska banska uprava šele po zaslišanju podrejenih oblastev

in vseh pomembnejših lokalnih činiteljev, stvorila načrt, ki bo predložen pristojnemu ministru v odobritev in bo potem postal veljaven temelj nove razdelitve občin v Dravski banovini.

Ban dr. Drago Marušič

Delo na komasaciji občin

je obsežno ter zahteva mnogo časa in mirnega prevdarka. Križajoči se lokalni interesi, čisto tudi samo dozdevni, ustvarjajo v številnih primerih težkoče, ki se tudi pri najboljši volji in vestnosti jedva dajo premostiti v zadovoljstvo vseh prizadetih činiteljev. Posamezne nepravilnosti, da celo nehotene krivice, so pri rešitvi tako obširnega in delikatnega problema vedno neizbežne. Tembolj moramo s takimi hibami računati spričo dejstva, da smo morali vsled nujno potrebnega razpisa občinskih volitev komasacijo občin izvršiti tri mesece pred potekom skrajnega zakonitega roka.

Morebitne krivice se bodo popravile

Dasi je izvršeno delo plod dolgotrajnega in vestnega proučevanja ter najboljše volje, da se nova razdelitev občin čim najbolj prilagodi željam ter dejanskim gospodarskim in socialnim potrebam ljudstva, se vendar v polni meri zavedam, da so se v številnih primerih storile

napake in krivice, ki jih bosta tekom časa odkrila življenje in praksa. Kajti kakor vsakemu človeškemu, manjka pač tudi temu delu ona vedno zaželjena, ali na žalost nikdar dosegljiva popolnost. Izpopolnitvi in izboljšanju vstvarjenega stanja bodo veljala nadaljna prizadevanja kraljevske banske uprave, ker že sam zakon o občinah predvideva možnost, da se v naknadnem postopku popravijo morebitne krivice, ki so se povodom komasacije storile. Zagotavljam Vas, gospodje člani banovinskega sveta, da bo kraljevska banska uprava vse predstavke, ki bodo iz tega naslova prispеле, vzela vsikdar v najvestnejšo presojo in jim skušala najti rešitev, ki bo ustrezala izkazanim potrebam ljudstva in zajamčila napredek naših občin.

Občinske volitve

V smislu § 51. zakona o občinah je banovinski svet pooblaščen, da predpiše uredbo o sestavi kandidatnih list, o sestavi in o poslovanju volilnih odborov in glasovalnem postopku pri volitvah občinskih odborov. Kraljevska banska uprava je izdelala osnutek take uredbe, ki ste ga gospodje tudi že prejeli. Ta prvotni načrt uredbe je bil sestavljen pod vidikom, da se bo volitev občinskih odborov izvedla pred v zakonu predvideno komasacijo občin. Glede na celokupen položaj, ki zahteva, da se volitve izvršijo v že komasiranih občinah, so se nekatere odredbe prvotnega osnutka morale naknadno spremeniti. Ta spremenjeni načrt uredbe ste, gospodje člani banovinskega sveta, prejeli danes.

Uredba o kandidatnih listah

Predložena Vam uredba je sestavljena strogo v okviru, ki ga ji odmerja § 51. Zakona o občinah in po smernicah, ki jih predpisuje ta zakon. Uredba se nadalje naslanja na analogna določila Zakona o volitvi narodnih poslancev ter preje veljavne zakonske predpise glede postopka pri volitvi občinskih zastopstev.

Potrebna detajlna pojasnila k predloženemu osnutku uredbe Vam bo v teku razprave podal g. načelnik upravnega oddelka. Moja naslednja izvajanja pa naj veljajo dvem načelno važnim vprašanjem, ki sta z današnjim zasedanjem banovinskega sveta v ozki organski zvezi.

Občinske volitve in nova politika

Na temelju medtem izvršene komasacije pojdemo v prve občinske volitve po odredbah novega zakona o občinah. Po zgodovinskem 6. januarju 1929, s katerim dnem začenja po inicijativi Nj. Vel. kralja nova era našega državnega življenja, je prvič, da dobijo naše občine svoje po svobodni volji ljudstva izvoljene

občinske uprave. Ze s tega vidika gledano, gre predetočim volitvam prav poseben pomen, saj nam nudijo one najglasnejši dokaz o stalno napredujoči normalizaciji notranje političnih prilik v naši državi. Na mesta od državne oblasti imenovanih bodo stopili od ljudstva izvoljeni in njegovo zaupanje uživajoči občinski zastopniki, ki bodo mogli, opirajoč se na poklonjeno jim zaupanje, v mejah veljavnih zakonov uspešno vršiti stavljene jim naloge v korist naroda in države.

Slovo od starih občin

Ko se, gospodje člani banovinskega sveta, poslavljamo od naših starih, tradicionalnih občin, se s tega mesta ne morem izogniti zasluženemu priznanju, da so občinski zastopi kljub težkim političnim in neugodnim gospodarskim prilikam s patriotizmom, vnemo in uspehom vršili svojo dolžnost. Njim gre v veliki meri zasluga, da je evolucija notranje političnega življenja v Dravski banovini napredovala brez resnejših pretresljajev, da so se trdote vladajoče gospodarske krize, kolikor je bilo v danih prilikah mogoče, ljudstvu omilile in olajšale. Z zadovoljstvom ugotavljam, da je vladalo med občinami in državnimi nadzornimi oblastmi ves čas vzorno, pristrčno razmerje, ki je rodilo obile koristne plodove. Če omenim v tej zvezi samo elektrifikacijo Dravske banovine, ustanovitev bednostnega fonda, gradnjo cest v svrhu zaposlitve prebivalstva, sem že s tem podal lepe dokaze o pravilnem razumevanju, ki ga je pokazala kraljevska banska uprava v izvajanju samoupravnega delokroga za potrebe občin in ljudstva. Bodi torej od slovesu vsem, ki so delovali v tej težki dobi na čelu občin s patriotizmom, požrtvovalnostjo in nesebičnostjo v korist skupnosti, izrečena moja topla zahvala.

Pomen občinskih volitev

Le kratko razdobje nas loči od dneva, ko bo naše ljudstvo pozvano, da potom volitev izroči upravo novo ustanovljenih občin ljudem svojega zaupanja. Za pravilno presojo pomena in značaja občinskih volitev je predvsem potrebno ugotoviti, da predstavlja občina v prvi vrsti gospodarsko in socialno in ne politično edinico v običajnem pomenu besede. Po svojem, z zakonom o občinah ji prisojenem delokrogu, je občina dolžna skrbeti za gospodarski, socialni in kulturni napredek ljudstva, ki v njej prebiva. Reševanje političnih vprašanj ne spada v okvir njenih nalog. Zato so tudi občinske volitve v splošnem gospodarskega in ne toliko političnega značaja, ker so običajno za idejno podlago in razmah volilne borbe odločilni križajoči se pogledi na gospodarska in socialna, a ne ravno na politično strankarska vprašanja. Iz tega načela izhajajo tudi volilna določila zakona o občinah.

Vendar bi pa kljub navedenim momentom predaleč vedlo, če bi hoteli predstoječim občinskim volitvam odreči vsak političen pomen. Občina, kot najnižja upravna edinica, tvori bistven člen državnega organizma, čegar redno in uspešno obratovanje zavisi v veliki meri od sposobnosti in smotrenega sodelovanja vseh njegovih sestavnih delov. Edinstveni pogledi na temeljne smernice celokupne državne politike morajo biti lastni vsem činiteljem, katerim je na podlagi veljavnih zakonov zaupana usoda države ter skrb za blagostanje, mir in varnost njenega prebivalstva.

Hrbtenico državne politike tvori zgodovinski manifest Nj. Vel. kralja

in po v njem izraženih načelih se giblje naš državni brod od 6. januarja 1929. dalje. Nikdo ne more odrekati našemu viteškemu vladarju zasluge, da je s tem svojim aktom, vrednim njegove svetle preteklosti, enkrat za vselej presekjal poguben razvoj prejšnjega, po plemenskih vidikih usmerjenega ter mržnjo in medsebojno

nezaupanje izzivajočega političnega življenja in narodu pokazal pot, ki edina vodi k notranji konsolidaciji, ugledu in veličini države. To politiko, zgrajeno na trdnih temeljih jugoslovanske državne in nacionalne ideje, temelječo na načelih enakosti in enakopravnosti vseh Jugoslovanov slovenskega, hrvaškega in srbskega imena, je naš narod z neštetimi dokazi odobril. Nebrzdane strankarske strasti, ki so jele že ogroziti obstoj naše jedva ujedinjene države, zginevajo, vsepovsod se opaža želja in volja po mirnem, složnem, konstruktivnem delu.

Ta politika,

politika narodne sloge

in sodelovanja vseh, ki so dobre volje, se bo v naši državi dosledno nadaljevala, ker to zahtevajo življenjski interesi našega notranje- in zunanjepolitičnega položaja. Neglede na že preje povdarjeni pretežno gospodarski značaj občinskih volitev, je tudi sicer vsaka sprememba temeljnega kurza naše državne politike na podlagi rezultata občinskih volitev a priori izključena. Nade, ki bi jih v tem pogledu stavil v občinske volitve izvestni krogi, ki še ne morejo doumeti toka zgodovine, bo demantirala stvarnost in zdrav razum našega naroda. Vsak poskus, ki bi šel za tem, da potom delnih volilnih rezultatov pripomore k vrnitvi prejšnjega, za naš razvoj tako poraznega stanja, je že ob svojem rojstvu obsojen na neuspeh.

V stare čase se več ne povrnemo

Uvaževaje ta neovrgljiva dejstva, ki logično izvirajo iz celokupnega problema naše državne politike, volilcem ne bo težko pravilno opredeliti svojega stališča napram predstoječim občinskim volitvam. Najjednostavnejša politična modrost odsvetuje, slediti ljudem, ki vsled osebne užaljenosti, odnosno drugih dobro- ali zlonamernih nagibov oznanjajo politične doktrine, ki so se preživele in se ne bodo nikdar več uveljavile v naši državi. Taki pojavi utegnejo samo zavirati priroden tok razvoja, ne morejo

ga pa zaustaviti. Zato ti poskusi ne značijo drugega, kot nepotrebno izgubo časa in energije.

Preveč za ljudstvo koristnega in potrebnega dela pa čaka na novoizvoljene občinske uprave, da bi v neplodni opoziciji proti obstoječemu stanju v državi tratile dragocen čas. Čim popolnejša je harmonija, čim tesnejše sodelovanje med občinami in državnimi nadzornimi oblastmi, tem hitrejši, popolnejši in sigurnejši so uspehi. Zato sem prepričan, da se ne udajam pretiranemu optimizmu, če izrazim trdno nado, da bo naše ljudstvo pri predstojećih občinskih volitvah dalo izraza svojemu zdravemu političnemu razumu, svoji privrženosti do Jugoslavije in svojemu zaupanju do državne politike, ki je v zadnjih letih doprinesla neovrgljive dokaze koristnega in konstruktivnega dela, s tem, da bo poklonilo svoje zaupanje možem, ki se brez pridržkov in oklevanja priznavajo za pobornike jugoslovanske državne in nacionalne misli in ki so voljni, da v smislu te ideje usmerijo svoje delo na čelu izvoljenih občinskih uprav.

Slovenska občina — žarišče jugoslovanske državne in nacionalne miselnosti

Ko zaključujem svoja izvajanja in se Vam zahvaljujem za pozornost, s katero ste jim sledili, želim dati izraza svojemu pričakovanju, da boste predloženo uredbo po temeljiti presoji soglasno sprejeli in s tem dali našemu ljudstvu možnost, da s svobodno izvolitvijo zaupanja vrednih občinskih funkcionarjev postavi pomemben mejnik v razvoju samoupravnega življenja Dravske banovine. V pričakovanju tega važnega dneva me prešinja edina želja, da postane slovenska občina ono ognjišče, iz katerega naj izžareva v sijaju svetle Karadjordjeve zvezde plamen široke jugoslovanske državne in nacionalne miselnosti, gospodarskega in kulturnega napredka ter državljanske in socialne solidarnosti.

Podrobna razprava o občinskih volitvah

Izvajanja g. bana so napravila na banovinsko skupščino globok in mogočen vtis zlasti vsled močate odkritosrčnosti, s katero je priznal tudi raznečasne nedostatke in hibe v novih zakonih, ki se bodo pa dale sčasoma popraviti. Zato je kljub raznim pomislekom banovinska skupščina uredbo o občinskih volitvah odobrila.

PODROBNA RAZPRAVA. — DVOJE MNENJ

V podrobni razpravi, ki je bila popoldne, se je pokazalo dvoje mnenj: ena skupina banovnikov se je zavzemala za odgoditev volitev, druga skupina pa za svobodne volitve, kolikor to dopušča zakon. Proti preveliki omejitvi volilne svobode se je izjavil tudi ban dr. Marušič.

Za odgoditev volitev je govoril dr. Roš, ki je naglašal v svojem govoru, da združitev občin ne odgovarja povsod želji naroda (to je ugotovil tudi g. ban sam, op. ur.), toda v tem pogledu žal ne more banovinski svet nič ukreniti. Nato opozarja govornik na razne tehnične ovire, ki delajo občinske volitve zaenkrat še neizvedljive in zato naj bi se odložile. Govornik je mnenja, da si narod ne želi volitev (?), ker narod ljubi mir, ki vlada sedaj in želi, naj bi sedanji odbori svoje delo nadaljevali.

ZA SVOBODNE VOLITVE.

Za svobodne volitve je govoril član banovinskega sveta g. Prepeluh, ki je izvajal:

Ta zakon ni ideal, zlasti v gospodarskem in administrativnem oziru ne. Ta zakon je podoben mizi, ki sloni na vegastih tleh in je ena noga vedno v zraku ter je težko to mizo izenačiti s

tlemi. Tako je tudi z občinskim zakonom. Naša dežela je planinska, je gorata. Po gorskih deželah v naši državi in ne samo pri nas, temveč v vsej bivši Avstriji, so se razvile male občine, ki jih je lažje upravljati kakor pa velike. Velike občine so naravno nastale le po ravninah in tam, kjer so večje naselbine. Vendar pa zakona, ki te velike občine določa, mi kot posvetovalni organ spremeniti ne moremo.

Tudi v drugih ozirih zakon ni idealen. Tako določa javno glasovanje, čeprav je znano, da je bilo včasih tajno glasovanje zato uvedeno, da omogoči tistim, ki so gospodarsko odvisni, sodločati pri usodi občin. Dobro veste, da pri javnem glasovanju vpliva upnik na dolžnika, delodajalec na delavca, kako naj glasuje.

Ze pred vojno smo pričeli rezultate občinskih volitev razlagati politično. Drugače pa smo vedno tolmačili občinske volitve na deželi z gospodarskega stališča. Znano je bilo, da je pri občinskih volitvah na deželi gladko propadel tisti, ki v gospodarskem oziru volivcem ni ugaljal, čeprav je za njim stala stranka. Če pa občina gradi most ali gasilski dom, je treba to delo vedno priznati brez ozira, kakšen videz ima, ali je »napredno« ali »nazadnjaško«, ali »komunistično« ali »klerikalno«, le da je v splošno korist. Naj se župan piše tako ali tako, treba ga je priznati, če so doklade občine, ki jih oblast odobri, uporabljene na koristen način.

Ne samo, da so občinske volitve zaželjene, narod tudi želi, da so volitve svobodne in svobodne morajo biti. Le take volitve bodo gospo-

darsko in tudi res koristile, ker bodo prišli ljudje do vpliva pri upravi občin. Veste, da ljudje niso zaradi nobene druge stvari bolj razžaljeni, kakor če so odpravljani od lokalnih samouprav. Veste pa tudi, da kdor je izvoljen, se mora ravnati po zakonih. Napačna je tudi zahteva, da bi se morale kandidatne liste vezati na politično stranko.

Prepričan sem, da izražam mnenje večine naroda, če sem za to, da se ta odredba izvrši in da se uvedejo svobodne volitve.

Dr. Režek iz Novega mesta je mnenja, da so občinski sveti gospodarski sveti in zato se morajo volitve izvesti popolnoma svobodno, tako da more vsakdo oddati glas tisti listi, kateri največ zaupa. Zato govornik ne soglaša s tistimi, ki zahtevajo, naj se kandidatne liste vežejo na odobrene politične stranke.

Sestava kandidatnih list za občinske volitve

Najnovejši del nove Uredbe o občinskih volitvah obsega sestavo kandidatnih list. Uredba določa o tej sestavi sledeče:

»Občinski odbori se volijo po kandidatnih listah, ki morajo vsebovati toliko kandidatov in namestnikov, kolikor ima občina odbornikov, izvemši primere iz § 48. zakona o občinah.

V novih združenih občinah mora kandidatna lista vsebovati najmanj po enega kandidata in namestnika v prvih dveh tretjinah kandidatne liste iz vsake doslej samostojne občine, ki je prešla v celoti ali deloma v sestavi nove občine.

Za občinskega odbornika more biti izvoljen tisti član občine, ki ima volilno pravico po zakonu o volilnih imenikih in ki je dovršil 25 let ter od izvolitve ni izključen.

Osebe, ki ne govorijo in ne pišejo službenega jezika in osebe, ki so v aktivni državni ali samoupravni službi, kakor tudi duhovniki, ne morejo biti postavljeni za kandidate na prvih šestih mestih kandidatne liste.

V aktivni samoupravni službi se smatrajo osebe, ki opravljajo aktivno službo pri občini ali banovini ter prejemajo plačo iz občinske blagajne ali pa so nastavljeni na osnovi Pravilnika o službenih razmerjih, ustanavljanju mest in prejemkov banovinskih uslužbencev Dravske banovine z dne 25. aprila 1930 I. No. 3124—2.

Kandidatna lista vsebuje rodbinsko in rojstno ime, poklic in bivališče kandidatov in na-

Za čim svobodnejše volitve sta se izjavila tudi dr. Režek in g. Goloub.

Predlog dr. Lipolda iz Maribora, ki je zahteval, naj ima vsak kandidat potrdilo okrajnega glavarja, da je v nacionalnem oziru brezhiben, in da v zadnji dobi občinskega sveta ni bil razrešen niti ni odstopil kot občinski svetnik, pa je g. ban odločno odklonil z besedami:

»Paragraf 27. občinskega zakona natančno določa, kdo je izključen od kandidature. Vsako razširjenje te omejitve bi pa pomenilo kršitev zakona. Taka uredba, kakor jo zahteva dr. Lipold, bi imela videz pretiranih policijskih uredb. Banovinski svet se mora postaviti na široko stališče.«

Po razpravi se je vršilo glasovanje, s katerim je bila uredba o občinskih volitvah soglasno sprejeta.

mestnikov, datum in kraj izdaje in podpise predlagateljev.

Lista se označi z rodbinskim in rojstnim imenom nosilea liste.

Vsaka kandidatna lista sme imeti svojega predstavnika in namestnika v volilnem odboru. To se označi na kandidatni listi pod imeni kandidatov. Pri občinah, kjer se glasuje na več voliščih, se določita predstavnik in namestnik lahko za vsako volišče.

Kandidatna lista mora biti sestavljena po obrazcu, ki je priložen tej uredbi.

Kandidatno listo mora podpisati v občinah z do 1000 prebivalcev 20, do 4000 prebivalcev 40, čez 4000 prebivalcev 60 predlagateljev, ki pa ne smejo biti kandidati.

Predlagatelji kandidatne liste ter predstavniki liste in njih namestniki v volilnem odboru morajo biti vpisani v stalni volilni imenik dotične občine.

Vsak volilni upravičenec sme podpisati samo eno kandidatno listo.

Pismeni predlagatelji podpišejo kandidatno listo sami, nepismenega pa podpiše od njega pooblaščen oseba, kar potrdita na listi dva pismena volilca kot prič. Nikdo pa ne sme podpisati več nego deset nepismenih predlagateljev.

Kandidatno listo, popravljeno ali izpremenjeno po § 40. zakona o občinah, podpiše najmanj polovica predlagateljev, ki so podpisali prvotno listo.

7.000 kmetov na Cvenu pri Ljutomeru

Mogočna manifestacija kmetske zavednosti in sloge.

Velike kmetske slavnosti, ki se je vršila preteklo nedeljo v Cvenu pri Ljutomeru, se je udeležilo nad 7000 kmetov iz vsega Murskega polja, Ljutomerskih gor in Prekmurja, da manifestira za boljšo bodočnost, pravico in gospodarsko ter politično slogo vsega kmetskega prebivalstva. Velike slavnosti so se udeležili g. Ivan Pucelj, minister za socialno politiko in narodno zdravje; g. dr. Drago Marušič, ban Dravske banovine; senatorji g. dr. Miroslav Ploj, g. dr. Rajar Janko in g. dr. Val. Rožič; narodni poslanci gg. Hajdinjak, Zemljič, Petovar in Benko. Ze v jutranjih urah je bil Ljutomer in vse okoliške vasi v državnih zastavah. Ob cesti pa so bili kmetski domovi naravnost okinčani z zelenjem in zastavami. Predstavniki oblasti so bili sprejeti od tisočglave množice v Ljutomeru kar najpristrčneje. V imenu občanov je pozdravil prvi predstavnik Ljutomerski podžupan živinozdrav-

nik g. Skof. V imenu kmetskih fantov je izrekel došlim gostom dobrodošlico g. Marko Slavič, v imenu kmetskih deklet pa je pozdravila došle goste gđ. Elica Slavičeva. Po sprejemu se je formiral na cesti proti Cvenu naravnost veličasten sprevod, ki se ga je udeležilo preko 50 okrašenih vozov. Ko je sprevod prišel do Mote, je množico iskreno pozdravil župan g. Andrej Rožkar, za kar se mu je zahvalil ban dr. Marušič.

Po sprejemu se je vršila slavnostna seja »Zadruga za rejo žrebet«, nato pa se je med konjskimi dirkami vršilo krasno zborovanje, ki mu je prisostvovalo nad 10.000 ljudi, od teh najmanj 7000 kmetov. Na zborovanju, ki ga je vodil senator g. Ploj, je govoril o smernicah za konstruktivno delo na političnem in gospodarskem polju minister g. Ivan Pucelj, za njim pa ban g. dr. Drago Marušič o velikem pomenu

Polinska

Naš pravi domači izdelek!

cvenskega kmetskega praznika, za kar sta oba kmetska predstavnika žela navdušeno priznanje. Po nagovorih nar. poslancev Petovarja in Zemljiča je v imenu »Zveze kmetskih fantov in deklet« spregovoril tov. Vlado Kreft, nakar je predsednik zaključil zborovanje. Po zborovanju so se nadaljevale še dirke, ki so zelo lepo uspele.

Cvenski kmetski praznik je v celoti mogočno uspel ter bil jasen dokaz zavednosti in sloge vsega tamošnjega kmetsko-delavskega ljudstva.

Poziv Maistrovim borcem

Dne 13. avgusta se je vršil v Mariboru ustanovni občni zbor »Zveze Maistrovih borcev«. Odbor smatra za enkrat za svojo najvažnejšo nalogo, da izvrši organizacijo Maistrovih borcev in jo po možnosti zaključi do konca leta. Zato poziva, da se vsi oni, ki so pod poveljstvom generala Maistra, bodisi kot vojaki, bodisi kot člani narodnih straž, bodisi kot železničarji, poštarji, finančni stražniki in drugi na eksponiranih mestih sodelovali pri zasedbi in obrambi naše severne meje, čimprej osebno ali pismeno zglašijo pri tajništvu zveze, oziroma pri poverjenikih. Nato se jim bodo vpsale prijavnice, ki se naj izpolnijo in zopet vrnejo.

Da bo vsakomur jasno, pod katerimi pogoji mu je omogočeno članstvo pri zvezi, objavljamo tozadevno točko pravil:

»Redni član je lahko vsak državljan kraljevine Jugoslavije, ali pripadnik kake druge prijateljske države, ki se je do vstetega 22. novembra 1918 javil v vojaško službo in se udeležil bojev za osvobodjenje Maribora in za odločitev naše severne meje pod poveljstvom generala Rudolfa Maistra.

Izredni člani so lahko tudi neborci, ki so do vstetvi 22. novembra 1918 s svojim požrtvovalnim delom uspešno podpirali vojaško akcijo generala Maistra, ter borci, ki so po 22. novembru 1918 stopili pod poveljstvo generala Maistra.«

Odbor se bo pri sprejemanju članov strogo ravnal po pravilih, ker mu je do tega, da se nihče, kdor ni upravičen, ne vrine v društvo, ki utegne biti za vsakega člana velikega moralnega pomena.

Članstvo pri »Zvezi Maistrovih borcev« bodi vsakomur v ponos in v osebno zadoščenje, da se je v zgodovinsko važnem trenutku prostovoljno pridružil akciji, ki nam je začrtala in očevala našo severno mejo na bivšem Štajerskem!

Zato, Maistrovi borci, vsi v organizacijo!
Zveza Maistrovih borcev
v Mariboru.

Mlada kmetjska generacija in nacionalizem

Vedno bolj postaja vidno, da prevzema kmetjska mladina včlanjena v naših mladinskih društvih zastavo vse slovenske kmetjske mladine v svoje roke ter postaja idejna voditeljica in reprezentantinja naše doraščajoče nove kmetjske generacije. S tem je vstopil naš mladinski pokret v fazo, ko direktno prevzema tudi odgovornost za karakterno formiranje vsega našega naroda v bodočnosti.

Kmetjskomladinski pokret je bil vedno slovenski in jugoslovanski. Ako je polagal in še polaga na buditelstvo kmetjske samozavesti in stanovskega ponosa največ pažnje, je to radi tega, ker je notranje svoboden in nase ponosen, šele stanovsko samozaveden kmet, ki ve, da je on lastnik državnega teritorija, lahko tudi iz sebe samega, iz notranje potrebe in baš radi tega ponosa tudi naroden — nacionalen. Kajti sužnji in hlapci niso nikdar bili državotvoren element.

Zadnji zunanje-politični dogodki v Nemčiji, Hitlerjev prihod na oblast, pakt četvorice in načelno priznanje principa revizije, madžarska agresivnost, vse to nam da misliti. Kaj, ako se znajdemo enkrat, ako ne pred nujnostjo oboroženega konflikta, pa vsaj pred že svoj čas komaj izognjenega plebiscita južnega Štajerja. Naj bo še enkrat poudarjeno, da Nemci še do danes ne smatrajo svojih domnevnih pravic na ozemlje do Zidanega mosta, ki jim je še vedno »deutscher Kulturboden«, zastaranim. Že samo svoječasni govor sicer tako mirnega dr. Schobra v Lipskem nam je zadosten dokaz za to.

Večkrat, in mi smo na lastni koži in v svojo škodo občutili, v zgodovini odločajo trenutki enkratne pogrške za stoletja. Ali smo pripravljene?

Ne dajmo se varati. Položaj slovenskega življa, zlasti na spodnjem Štajerskem, početkom svetovne vojne je bil obupen. Izgubili smo ne le vsa mesta, z malenkostnimi izjemami tudi vse trge in že premožnejše vasi. Naše podeželje je obdržal slovensko res slovenski narodnozavedni kmet. To so bili po večini dobri, močni in samozavestni kmetje, nezavisni in neboječi, ki so s svojim ugledom in moralno neoporečnostjo potegnili za sabo tudi svojo okolico. Toda, kjer takih ljudi nismo imeli, smo tudi v vasi, na podeželju samem, nazadovali. Celo Dravsko polje, skoraj cele Haloze so bile štajercijanske in še pred petimi leti je nemška lista na našo narodno sramoto dobila v čistokrvno slovenskih vaseh relativno ogromno slovenskih glasov. Do svetovne vojne in prav do danes — izvzeti je čudežni impulsi ob odločilnem trenutku majske deklaracije — pa še ni prodrla misel državotvornosti,

ponos lastne državnosti v srce slovenskega kmeta; niti ne inteligenta. Še naš predvojni nacionalizem je bil bolj upor in prej negacija kakor pozitivni patriotizem kakor je na primer prirojen Poljaku ali Francozu. Država nam je bila skozi tisočletje le sovražnica, ki je kruto terjala davke; pravice ni dajala, pač pa s knuto lovila naše Domne v vojsko na nepovrat.

Ta čut prirojene opozicionalnosti, nekake apriorno sovražne razpoložnosti proti državi, nam je ostal in še bo verjetno dolgo ostal, ker je produkt dolgega razvoja. Naš slovenski in jugoslovanski patriotizem se šele ustvarja od utisa do utisa, od doživljanja do doživljanja in morda šele prvi veliki skupni napor nas bo skoval v občutje enote.

Ta proces celokupne preorientacije naše narodne razpoložnosti (Nemec bi rekel »Einstellung«) napram državi ni moči izvesti preko noči. Stara generacija ga ne bo imela več časa izvesti. In vendar je to predpogoj našega narodnega obstoja in res edina nezlomljiva garancija njegova. Šele ko je prodrl občutek in ponos lastne slovenske in jugoslovanske državnosti, državnega patriotizma v poslednjo našo kožo, bomo lahko rekli, da razkasanje Slovenije in propad slovenskega naroda ni več mogoč. Samo do tega trenutka nas še lahko delijo po geografski karti Evrope.

Slovenski kmet ima in je imel eno lastnost, ki mu je ohranila preko vseh političnih in gospodarskih težkoč zemljo in neodvisnost preko tisočletja do danes. To je njegova zagrizenost, njegova fanatična ljubezen do svoje zemlje, na kateri je ostal tudi ob najtežji uri. Ta individualni čut do svojega doma razširiti na cel slovenski in potem jugoslovanski dom je naloga predvsem mlade kmetjske generacije.

Kajti ona edina je v to predvsem poklicana in za to nalogo sposobna. Šele, če daš kmetjskemu fantu stanovsko samozavest, če mu dvigneš čut samodostojanstva in ponosa prostega človeka, mu boš dal čut odgovornosti in vzgojil v njem smisel in potrebo žrtve. Uboštvo korumpira kakor korumpira klečoplastvo. Samo preko materialno in duševno samostojnega slovenskega in jugoslovanskega kmeta je moči priti do vsenarnega nezlomljivega jugoslovanskega patriotizma.

Slovenski kmetjski mladinski pokret ima tudi nacionalistično nalogo: vzgojiti mladega slovenskega kmetjskega fanta tako, da bo iz sebe pripravljen dati tudi za poslednji ogon slovenske njive svojo srčno kri. Treba je vzgojiti generacijo kmetjske samozavesti, moči, zdravja in discipline.

Dr. Igor Rosina.

Lesne zadruge

Važno vprašanje v našem gospodarstvu je les. Nešteto naših malih posestnikov ima kos gozda, iz katerega črpa del svojih dohodkov, oz. iz katerega krije stroške in dajatve. Gozd je pri našem kmetu važen vir dohodkov. Zalostne so pa razmere v naši mali lesni trgovini in tu kmet navadno vedno trpi škodo.

Pomislimo samo, kako se pri nas podeže po deželi razni agentje in nakupovalci in nakupujejo les ter ga plačujejo kot jim je ljubo in drago. Velikokrat se zgodi, da ponudijo taki nakupovalci neverjetno nizke cene in kmet v stiski proda, kar ima, samo da pride do denarja. Velikokrat pa je stvar še hujša in kmet je osleparjen za celo partijo. Posebno laški nakupovalci in mešetarji znajo izkoriščati lahkovernost našega kmeta, ki nepoučen o razmerah trga veruje kar na slepo sladkim besedam nakupovalca. Razne tvrdke enodnevnice si puste napeljati blago na skladišče ali na postajo, a ko pride čas prevze-

ma, ni kupca od nikoder in ako pride, ima sto vzrokov, da najde izgovor, a to vedno v škodo kmeta.

Navaden izgovor je ta, da so cene padle ali pa, da blago ne odgovarja popolnoma kakor domenjano, ker je pa dober človek, sprejme blago samo pod popusti na ceni. In kaj se navadno zgodi. Kmet popusti na ceni in to tako, da dobro občuti.

Iz tega in še nešteto drugih razlogov je potreba, da tudi na tem polju začnemo resno razmišljati o potrebi lesne zadruge. Prvi korak je že bil tu narejen in upanje je, da bo mnogo pripomogel k uravnavi razmer na lesnem trgu malih posestnikov.

Take zadruge obstojajo že. V italijanskem Tirolu obstoja taka zadruga, ki si je v razmeroma kratki dobi nabavila lepo premoženje in danes razpolaga z lastno moderno žago in lepo urejeno prodajo, kar jim donaja lepe dohodke.

Pri nas je to vprašanje vedno bolj pereče. Ker možnosti je mnogo in potreba je, da se izrabi vse, da se dvigne naš kmet in se osamosvoji, kolikor je pač mogoče v danih razmerah.

Uverjen sem, da bi lesne zadruge že z ozirom na prodajo dobro uspevale, ako bi se zadrugarji zavedali, kakšen pomen ima zadržno delovanje in skupna prodaja produktov. Marsikatera neprilika in razočaranje bi bilo prihranjeno v našem gospodarstvu. Organizacija lesnih zadrug ni težavna in tudi nje izvedba nima dosti zaprek, menda največja zapreka bi bil naš človek sam. Ker v zadrugi vidi nekaj, kar mu res koristi, a hotel bi, da bi se ta stvar razvila kar sama od sebe in bi on ne doprinesel k temu nobene žrtve. Vsako zadržno snovanje pa zahteva gotove žrtve od strani zadrugarjev, kakor tudi od onih, ki to stvar organizirajo. Ako pa se stvar resno prime v roke, bi gotovo uspela.

Na kmetu samem je to ležeče, da on sam od sebe pride do prepričanja, kakšnega pomena je zanj zadržna organizacija. Tudi tu je poklicana mladina, da resno deluje na to, da se zadržna misel posploši in preide v meso in kri naših poljedelcev.

Organizacija lesnih prodajnih zadrug je pri nas nujna potreba in korist, ker le na ta način se dajo uravnati cene blagu na trgu in izboljšati pogoje prodaje, a kar je glavno, izginejo iz lesne trgovine vsi oni zajedavci, ki danes stvari samo škodujejo in izkoriščajo neukega kmeta. Zajedavcev pa je mnogo in so to razne muhe-enodnevnice, mešetarji in prekupci. Na celi lesni trgovini so ti ljudje rak rana in te je potreba odstraniti, da se pa to le potom zadruge. Ker le dobra in močna organizacija kmetov je sposobna, da odstrani vse nedostatke in ako bi bil uspeh zadruge samo ta, da bi ločila in odstranila pleve od zdravega lesnega trgovca, bi bil uspeh že jako velik in dober.

A koristi bi imel le kmet lesni producent. Ali bi ne bilo dobro, da bi kmet razmišljal o tej stvari. Zveza slov. zadrug in druge zveze mu bodo gotovo rade pomagale in ga podprle v njegovih težnjah.

Hmeljarji, pozor!

Proda se malo posestvo blizu trga Braslovče, na lepi legi za ceno 40.000—dinarjev samo za gotovino. Vsa pojasnila daje gospod Martin Kralj, pos., Preserje, p. Braslovče, Savinjska dolina.

Brezplačni plugi

Seznam vojnih invalidov in njih vdov, ki so prejeli na podlagi rešenja g. Ivana Puelja, ministra socialne politike in narodnega zdravja, brezplačne pluge.

Marija Korošec, vd. iz Dobca, Urabnik Franc iz Dobriča št. 8, Kastelic Josip iz Kožlevca št. 7, Cigliarič Alojzij iz Senčaka št. 7, Ojsteršek Anton iz Svetine št. 26, Zavodnik Ana, vd. pok. Matija iz Zagraca št. 25, Kunčič Matevž iz Bohinjske Bele št. 35, Straus Josip iz Gabrovca št. 64, Capuder Marija, vd. pok. Janeza iz Kamenja št. 2, Globokar Franc iz Klečēt št. 19, Pajk Josip iz Mrzle planine št. 20, Novak Josip iz Doberljevca, Burijan Mihael iz Trnovč št. 20, Magdič Matija iz Lipe št. 92, Tivadar Marija, vd. pok. Matije iz Doline št. 85, Stradovnik Jera, vd. pok. Josipa iz Sv. Jošta št. 4, Selišnik Franc iz Solčave št. 78, Atelšek Magdalena, vd. pok. Janeza iz Poljane, Plevnik Franc iz Tržišča št. 20, Stajnekler Franc iz Zetal št. 7, Cvirn Matevž, Sp. Tinsko, Podreberšek Ciril iz Javoršice 12, Šerbak Anton iz Kočic 18, Ribič Alojzij od Sv. Tomaža št. 28.

Vsak zaveden kmet je naročnik KMETIJSKE MATICE.

Prva tekma koscev v Cerkniškem jezeru

Združena Društva Kmetiskih fantov in deklet Bloke, Otave, Grahovo, Planina in Rakek prirede
v nedeljo, dne 17. septembra 1933 v Cerkniškem jezeru

veliko tekmo koscev. Že sedaj se obeta iz Blok, Starega trga, Loža, Sv. Vida, Begunj, Rakeka, Planine in Logatca ogromna udeležba.

Tekmo bo posejil tudi gospod ban dr. Drago Marušič in več narodnih poslancev. — O podrobnosti priprav bomo še poročali.

Mladina

Naloga kmetiskih deklet

Polagoma so se začele za javno življenje zanimati tudi žene. Mnogo zaprek je bilo treba odstraniti, mnogo jasnih in odločnih besed izreči, predno so njih želje in ideje našle razumevanje pri vladajočih kastah. Desetletja in desetletja je bilo treba napornega dela, predno so se ustvarila številna ženska društva, ki so si po posameznih državah znala priboriti pravice in s tem prestopila prag tradicije, ki je od njih zahtevala le skrb za otroke in hišno delo. Če nazovemo delovanje vseh ženskih društev s celotnim imenom žensko gibanje in se z njim bližje spoznamo, moramo ugotoviti, da ima v glavnem meščanski značaj. Danes že tudi prodira med delavke, zelo malo med kmetice.

Uspehi ženskega gibanja niso izostali. Po mnogih državah imajo žene volilno pravico, s katero jim je dana možnost čim širšega javnega udeleževanja. Veliko število je že ženskih poslancev, resničnih županij in podžupanij, itd. V nekaterih državah so si poedine žene priborile vplivne in važne položaje, n. pr. v Španiji je upraviteljica kaznilnic ženska; v Združenih državah Severne Amerike je ženska državna podtajnica v finančnem ministrstvu, Sovjetska Rusija ima celo ženskega poslanika itd.

Zena je važen činitelj v celotnem družinskem gospodarstvu. Pregovor pravi, da žena podpira tri ogle. Najbolj pač ta izrek velja za kmetko ženo. Povsod jo vidiš: pri otrocih, v kuhinji, v vrtu, na polju, v hlevu. Vse pomanjkljivosti gospodarstva takoj opazi, in jih pove gospodarju in energično zahteva spopolnitve. Pridnost večine kmetiskih žená je nepoplačljiva in suženjska. Današnji družabni red jo izmoggava, dokler se ne zruši pred grob strta in vsa polomljena od dela. Zena je dobičkanosni stroj kapitalizma, ker je njena delovna cena nižja od cene njenega moža, kljub temu pa kakovostno ne mnogo slabša. Pred kratkim poročajo, da je bila ob neki eksploziji v tovarni težko ranjena desetletna delavka. To je samo en primer v takozvanih kulturnih državah, kje pa so Kitajska in druge pokrajine, kjer vladajo razbojniški generali-plačanci današnjega kapitalizma. Nič boljše ni s kmetiskim dekletom, ki že v svoji zgodnji mladosti občuti bič kmetškega gospodarstva. Razlika je le v tem, da prva dela v tovarni, druga pa da s svojo pomočjo manjša produktivne stroške kmetiskih pridelkov. Obe pa služita enemu kapitalu.

Današnja kmetška žena ni samo fizična sužnja drugih nego tudi duševna. Kot zelo zaupljiva, dobrosrčna in globoke vere, popolnoma zapu vsakomur in pri tem niti najmanj ne pomisli na kako izrabljanje zaupanja ali pa njenih verskih čustev od kogarkoli.

Gotovo je prepozno zahtevati od starejše ženske kmetške generacije, da se preobrazi in loči

Rojstni dan prestolonaslednika Petra

6. septembra pred desetimi leti se je narodil naši vladarski rodbini prestolonaslednik, kraljevič Peter. V življenju mladega prestolo-

naslednika doba desetih let že mnogo pomeni, zlasti še, ko mu je že od najmlajših let dana prilika, da že sedaj zamore slediti življenju države in naroda, ki je ponosen nanj, na bodočega krmilarja države in najvišjega zaščitnika naroda.

razum od čustev. Njena patrijarhalnost je preglbokoka, njena vzgoja preveč hlapčevska, da bi se jo dalo spreobrniti. Delo bo lažje pri mlajših in najlažje pri dekletih, katerih dolžnost je, da se temeljito pripravijo za bodoče gospodarsko življenje, ki jih bo prisililo za borbo ramo ob rami s svojim možem. Usposobiti se morajo za javno življenje, da se bodo lahko branile raznim škodljivim vplivom in nepravilnim mnenjem nekaternikov. Na svoji življenjski poti ne smejo biti enostranske in osvajati samo onega, kar prihaja samo z ene strani. Vse, kar je za njihov stan dobro in koristno, vse to morajo sprejeti, pa naj si prihaja tudi iz pekla.

Te besede veljajo prvenstveno vsem dekletom organiziranim v »Društvih kmetiskih fantov in deklet«.

Dolžnost in življenska naloga teh deklet je, da oživijo tudi med kmetiskim ženstvom ono žensko gibanje, ki bo odgovarjalo njih namenom: poglobitev izobrazbe, splošne in strokovne, pravilne vzgoje, upostavitve enotne fronte s stanovskimi tovariši pri ostvarjanju nove misli, ideje kmetško delavskega človeka, ki temelji na skupnosti kmetško delavskih vrst, v borbi proti kapitalističnemu proizvajanju dobrin in v prvenstvu kmetško delavskih interesov v državi.

Sedanja doba zahteva temeljite priprave obeh spolov. Pripraviti se je treba, ker prav nič ne vemo, kaj nam prinese bližnja ali daljna bo-

dočnost. Čas pa nas ne sme nikakor presenetiti, ker s tem lahko kmetško-delavski stan izgubi ugoden trenotek, ki bi postal namestu triumfa zopet poraz teh dveh primarnih stanov vesoljstva.

Za to pripravo, za to borbo pa sta poklicana oba spola v enaki meri: dekleta in fant, žena in mož.

★

Sv. Jurij ob juž. žel. »Društvo kmetiskih fantov in deklet« je priredilo 6. avgusta t. l. pri gostilni Mulec, pri Sv. Primožu, veliko tekmo žanjic. Ob 3. uri popoldne se je pričela zbirati pestra množica kmetške mladine na vaški gmajni, ki je kmalu nato krenila v povorki s konjeniki in godbo na čelu na veselični prostor, kjer je že čakala množica ljudi od blizu in daleč. Tu je pozdravil vse navzoče v imenu društva, predsednik tov. Tone Merslavič, ki je v kratkem povdaril pomen te prireditve, kakor tudi društva samega. Nato je povzel besedo predsednik »Zvezec« tov. Ivan Kronovšek, ki je v krepkih in iskrenih besedah orisal pomen, važnost ter potrebo naših organizacij na vasi. Vzpodbujal je mladino k stvarnemu ter vztrajnemu delu za kulturni napredek, duševno in gospodarsko osamosvojitve našega podeželja.

Ob 4. uri je krenila povorka s skoro vsem občinstvom na tekmovalni prostor, kjer se je izvršilo žrebanje, ter je 12 žanjic zavzelo svoja mesta. Na dano znamenje se je zagibalo zlato klasje pod srpi naših žanjic, ki so z ozirom na majhne tekmovalne pasove izvršile delo zelo hitro. Nato so šle žanjice k malici, komisija je pa pričela svoje delo. Po pregledu vseh pasov, se je sestala v posebni sobi, kjer je prisodila sledeče: I. mesto je dosegla tov. Lojzka Grom, II. Helena Pšeničnik, III. Milka Mastnak, itd. Vse tekmovalke so prejele primerne nagrade.

Na veseličnem prostoru je vladalo ves čas najlepše razpoloženje. Med drugimi so bili zelo številno zastopani naši sosedje Drameljčani, Ponkovičani, kmet. in gosp. šola, kakor tudi članstvo »Društva kfid« iz Ljubečne, ki so se pripeljali z okrašenim vozom. — Krasen dan, domačnost prireditve v naši prijazni vasi ter veselje, ki je vladalo vsepovsod, ostane pač vsem za vedno v spominu.

Krško polje. Dne 30. julija se je v Leskovcu pri Krškem vršil sestanek delegatov »Društva kmetiskih fantov in deklet« na Krškem polju in se je ob tej priliki osnoval pododbor Zveze d. k. f. i. d. za krški srez.

Pododbor si je zadal nalogo, da poživijo že obstoječa društva in deluje na tem, da se vsaj v vsaki občini osnuje naše društvo.

Dne 6. avgusta je priredil pododbor poučni izlet na kmetijsko šolo na Grmu. Ogledali smo si šolsko poslopje, goveji hlev, mlekarno, novozgrajeno kurnico in svinjski hlev, ki je najzornoje zgrajen, drevesnico, trnico in poljske posevke. Vse to nam je ustrezljivo razkazoval in tolmačil g. profesor ing. Kotlovšek, za kar se mu najlepše zahvaljujemo.

Istotako prosimo vse prijatelje kmetško mladinskega pokreta v krškem srezu, ki so voljni sodelovati pri naših društvih in pri snovanju novih društev, da se prijavijo predsedniku pododbora tov. M. Hrovatiču v Krški vasi, da se dogovorimo glede našega nadaljnega organizatoričnega dela.

Plodonosno delo

Gotna vas. Tudi naše »Društvo kmetskih fantov in deklet« je na dan 15. junija priredilo svojo prvo tekmo koscev. Ob napovedani uri so se jeli zbirati člani in članice društva, da odhite v povorki na tekmovalni prostor. Lepo je bilo pogledati, kako so ponosno jahali na 6 čilih konjih naši tovariši v pestrih narodnih nošah. Za njimi 10 koscev tekmovalcev, nato pa grabljice, oblečene vse v narodne noše, kar je najbolj poživelo povorko. Seveda harmonika tudi ni manjkala, da smo lažje korakali. Nato smo prispeli na 10 minut oddaljeno tekmovališče, nakar se je pričela tekma in izid je bil sledeč: Prvo nagrado je dobil Josip Judež (uro z obeskom); drugo: Maranče Ivan (stolico za klepanje in kladivo); tretjo: Cesar Martin (koso in kosičče); četrto: Pažič Ivan (koso) in peto: Bele Alojz (grablje). Po tekmi se je vršila prosta zabava na vrtu tov. Matkota ki je precej dobro izpadla. — Nadalje je društvo imelo tečaj za vkuhanje sadja in zelenjave pod vodstvom kmet. referenta g. K. Vriska. Tečaj je trajal 3 dni in je bil tudi dobro obiskan. — 15. avgusta smo napravili peš izlet na Gorjance, na katerem smo se prav vsi zadovoljno počutili. — V načrtu imamo, da bomo 15. oktobra priredili »vinsko trgatev«.

*

Vsi na konjske dirke

Orla vas. Za konjske dirke, katere priredi lukajšnje Društvo kmetskih fantov in deklet v nedeljo, dne 10. septembra t. l. vlada po širni okolici veliko zanimanje. Za Savinjsko dolino bo ta prireditev novost in se pričakuje ogromne udeležbe. Dirkali bodo naši kmetski fantje in pokazali svojo izvežbanost. Naši očetje in mame pravijo: »Če nikamor, no, to pa hočemo pogledati!« Saj je prav tako, nobenemu ne bo žal!

*

Uspela mladinska prireditev

Sv. Marjeta ob Pesnici. Društvo kmetskih fantov in deklet je priredilo dne 3. sept. t. l. po večernicah na župnijskem dvorišču igro »Verigac«. Prireditev se je vršila brez vsake agitacije in je bila udeležba ogromna od strani domačinov in sosedov. Pozdravni govor je imel tov. Šuman, ki je podal potem besedo tovarišu dr. Rozinu. Tov. dr. Rozina je v svojem dolgem govoru iz izrazito kmetskega življenja povedal marsikaj, kar bo ostalo našim kmetskim dušam vedno v trajen spomin in je žel za svoja izvajanja vsesplošno odobravanje. Tovarišica Mimika Fanelj je podala lepo deklamacijo iz kmetskega življenja. Tov. g. kons. svetnik in domači župnik je potem obširno razložil vsebino igre. Potem so tovariši-igranci, sami kmetski fantje in dekleta, uprizorili igro, pod vodstvom prosvetarja tov. Janka Rakuša, ki nas je pač vse iznenadila v dobri izpeljavi in so zato želi vsesplošno odobravanje. Vidi se, kaj zmore kmetska mladina, ki se je v kratkem času žrtvo-

vala, v času, ko je največ dela na polju in travnikih, ter so se vršile vaje povečini po večerih in so bili nekateri nad eno uro oddaljeni. Vsem tovarišem prav srčna hvala. Iskrena hvala gosp. župniku za prostor in njegovo sodelovanje, kakor tudi ostalim za vsestransko pomoč. Tebi pa, kmetska mladina, ponovno kličemo: dvigni visoko zeleni kmetski prapor iz ljubezni do domače grude, nosi ga ponosno in pošteno v korist sebi, v korist bližnjemu, v prid domovini.

*

Kmetsko-mladinska manifestacija v Šoštanju

Pododbor Zveze kmetskih fantov in deklet v Celju priredi na praznik, dne 8. septembra t. l. veliko tekmo koscev, združeno s kmetsko-mladinskim zborovanjem in dirko kmetskih kolesarjev v Šoštanju. Pokroviteljstvo nad prireditvijo je prevzel ban Dravske banovine gospod dr. Drago Marušič. Prireditve se udeležijo tudi več narodnih poslancev.

Spored:

1. Ob pol 2. uri popoldne zbirališče konjenikov, koscev, grabljic, mladih koscev in grabljic, sušačev, moških in ženskih delovnih skupin in okrašenih vozov na Glavnem trgu v Šoštanju.
  2. Ob 2. uri sprejem gostov in pripetje spominskega traku na Zvezni prapor.
  3. Povorka skozi mesto v Družmirje na zborovalni prostor.
  4. Kmetsko-mladinsko zborovanje, na katerem govorijo voditelji kmetskega gibanja.
  5. Tekma koscev za prvenstvo celjskega pododpora.
  6. Dirka kmetskih kolesarjev.
- Po dirki kmetska veselica. Sodeluje polnoštevna rudarska godba iz Velenja. Vstopnina 2 Din.

Vsi na naš kmetski praznik v Šoštanju!

*

Konjske dirke v Savinjski dolini

Društvo kmetskih fantov in deklet v Orli vasi priredi v nedeljo, dne 10. septembra t. l. konjske dirke na travniku tov. Kronovška, 5 minut od državne ceste pri Groblji ob Savinji.

Spored:

1. Ob pol 2. uri popoldne zbirališče vozačev in jahačev pri tov. Plaškan-u v Orli vasi.
  2. Ob ¼ 2. uro odhod povorki z godbo na čelu na dirkališče.
  3. Po prihodu kmetsko zborovanje, na katerem govorijo narodni poslanci in drugi predstavniki kmetskega gibanja.
  4. Po zborovanju pričetek dirke vozačev in jahačev.
  5. Razglasitev izida in razdelitev nagrad.
- Nato kmetska veselica na vrtu tov. Platnerja na Groblji ob Savinji. Igra godba na pihala. Vstopnina na dirko 3 Din.

Trošarina na žganje

Davčni oddelek finančnega ministrstva je na podlagi čl. 68. zakona o državni trošarini izdal finančnim ravnateljstvom o pobiranju trošarine na alkohol to-le pojasnilo:

Žganje so vsi destilati sadja, vina, vinskih tropin in grozdja, kadar imajo karakteristične lastnosti sadnega žganja, in sicer duh in okus surovine, iz katere so pridelani. Tako zvani neutralizirani destilati, ki nimajo te značilne lastnosti, pa so špirit in je treba zanje plačati trošarino kot za špirit ne glede na njihovo jakost. Zato ni dovoljeno iz sadnega žganja na umeten način izdvajati duh in okus sadja, iz katerega je napravljena, ker izgubi v tem primeru značilnost žganja in dobi lastnost čistega alkohola, za katerega je treba plačati državno trošarino 24 Din za hektolitersko stopnjo.

Zato naredbe finančnega ministrstva z dne 7. avg. ni treba razumeti, kakor da je vse žganje nad 35 stopinj podvrženo državni trošarini 24 Din za hektolitersko stopnjo. To velja le za žganje, ki nima značilnega okusa in duha po sadju, iz katerega je napravljeno.

Ali ima žganje te lastnosti, bodo ugotovili organi finančne kontrole, v dvomljivih primerih pa davčni oddelek finančnega ministrstva s posebno analizo. Pridelovalci, ki žele pridelati ali povečati žganju jakost nad 35 stopinj, morajo to prijaviti pristojnemu oddelku finančne kontrole, ki bo surovine in pridelek zmeril in ugotovil točnost prijave. Prav tako bo moral za beležiti količino proizvoda.

Pridelovanje likerja, ruma in konjaka je dovoljeno samo iz alkohola, ki je zanj že plačana državna trošarina. Pridelovanje konjaka iz vina je dovoljeno samo na prirodni način, in sicer z ležanjem in brez dodatka kakršnihkoli drugih surogatov.

V zvezi s tem pojasnilom morajo finančna ravnateljstva odrediti organom finančne kontrole, da popišejo zaloge tako zvanega nevtraliziranega žganja in da poberejo državno trošarino. V bodoče pa bodo državno trošarino pobirali takoj pri pridelovanju takega žganja.

Izvoz našega sadja

Izvozili smo že nekaj letošnjega sadja, v prvi vrsti sliv. Nekaj vagonov je bilo prodanih na Dunaj po ceni 40—50 šilingov za 100 kg, tudi vagon hrušk je kupil Dunaj po ceni 35 šilingov za 100 kg. Isti dan, to je 25. p. m., je šlo na Češkoslovaško več vagonov sliv po ceni 230 Kč. Prav tako smo izvozili nekaj vagonov sadja, to je jabolk, hrušk in grozdja, v Nemčijo. Toda Nemčija je uvoz sadja skoraj popolnoma prepredila z uvedbo prohibitivne carine. Naša država se po svojem delegatu v Berlinu pogaja, da bi omilila ta nemški ukrep. Nemčija je namreč dober konsument našega sadja. Pogajamo se tudi za kontingent jajc, ki bi jih lahko izvozili v Nemčijo. Po poročilih iz Berlina potekajo pogajanja ugodno.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

reg. zadruga z neomejeno zavezo

v Ljubljani, Tyrševa (Dunajska) cesta 18 (v lastni palači)

obrestuje vse hranilne vloge po najugodnejši obrestni meri in brez vsakega odbitka

Rentni davek plačuje posojilnica sama

Tekom 51 letnega poslovanja so hranilne vloge narastle na nad Din 230 milijonov izkazane rezerve znašajo „ „ 10 „

Poleg lastnega premoženja jamči za varnost vlog nad 6.500 zadrugarjev neomejeno z vsem svojim premoženjem, kar predstavlja milijardno jamstvo in popolno varnost vseh vlog

Dopisi

Na banovinski kmetijski šoli na Grmu pri Novem mestu se prične novo šolsko leto začetkom novembra t. l. Šola ima dva oddelka: letno šolo in zimsko šolo. Letna šola traja eno leto, zimska pa dve zimi po 5 mesecev in sicer se to zimo, ki pride, vrši I. tečaj, drugo zimo pa II. tečaj.

Vsi učenci stanujejo v zavodu (internatu), kjer imajo vso oskrbo. Sprejmejo se pridni, dovolj nadarjeni sinovi kmečkih staršev, ki ostanejo po končanem šolanju na kmetiji.

Lastnoročno pisane prošnje za letno in za zimsko šolo, kolkovane z Din 5.—, je poslati ravnateljstvu banovinske kmetijske šole na Grmu pri Novem mestu najpozneje do 15. septembra t. l.

Prošnji je priložiti: krstni list, domovnico, odpustnico odnosno zadnje šolsko spričevalo, spričevalo o nravnosti o onih prosilcih, ki ne stopijo v zavod neposredno iz kake druge šole, izjavo staršev odnosno varuha (kolek 2 Din), s katero se zavežejo plačati stroške šolanja, obvezna izjava staršev ali varuha (kolek 2 Din), ki reflektirajo na banovinsko ali kako drugo štipendijo iz javnih sredstev, da bo njih sin ali varovanec ostal pozneje na domači kmetiji, v nasprotnem slučaju pa da povrnejo zavodu sprejeto podporo iz javnih sredstev.

Starost najmanj 16 let in najmanj z dobrim uspehom dovršena osnovna šola.

Pri vstopu v šolo napravijo učenci kratek sprejemni izpit iz slovenščine in računstva, katerega so oproščeni absolventi dveh ali več razredov meščanske šole ali kake nižje srednje šole. Hkrati se preišče njih zdravstveno stanje po zdravniku zavoda. Oskrbnina znaša do preklica mesečno od 25.— do 300.— Din po premoženjskih razmerah prosilca in se plačuje mesečno naprej. Prosilci za banovinsko znižano mesto morajo predložiti davčno ali občinsko potrdilo o velikosti posestva in višini letnih davkov z navedbo družinskih in gospodarskih razmer.

Kmetijski praznik na Bledu

Vsem udeležencem je dovoljena po železnici polovična vožnja.
Obeta se nad 20.000 udeležencev

Kmetijski praznik na Bledu, ki se bo vršil na praznik Malega Smarna, dne 8. septembra t. l., bo potekal po sledečem sporedu:

Ob 9. uri dopoldne

razstava goveje živine

Ob 1. uri popoldne

Slavnostni sprevod

Takoj po zaključnem sprevodu otvori predsednik prireditvenega odbora župan Ivan Ažman

javno kmetijsko zborovanje

Po končanih govorih se bodo vršile

velike konjske dirke

Po zaključenih dirkah se bo razvila

velika narodna kmetijska veselica

Kmetijski praznik na Bledu naj bo kakor doslej vsako leto javna kmetijska manifestacija za gospodarski napredek in popolno slogo vsega kmetijskega prebivalstva. Zato kmetje, kmetice, fantje in dekleta vsi na Bled!

Dobrava ob Krki. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo je proslavilo pretečeno nedeljo svoj veliki praznik. Mlado, a nadvse agilno društvo je tekom kratke dobe obstoja postavilo svoj lastni gasilski dom in ga po slovesni blagoslovitvi ob pol treh popoldne izročilo svojemu namenu. Slovesen akt blagoslovitve je opravil dekan škocjanski g. Anžič s primernim nagovorom. Domu je kumovala iz posebne prijaznosti g. Gusti Pelanova iz Ljubljane v krasni narodni noši, katero je obkrožala garda gospa dobravških v pečah. Vso slovesnost je prav spretno vodil društveni načelnik Cvelbar, ki je tudi pozdravil številne goste od blizu in daleč. V prisrčnih besedah so društvu in marljivemu odboru čestitali g. župan občine Škocjan Globernik, zastopnik gasilske župe g. naddavkar Mazgon in končno še prijatelj dobravčanov g. Pelan. Z godbo na čelu se je nato razvil obhod. V obširnih prostorih

znane gostilne Selakove se je nato razvila neprisiljena zabava. Pri tej priliki si društvo šteje v prijetno dolžnost, da se javno zahvali vsem sodelujočim, vsem darovalcem denarnih in drugih daril iz domačega kraja in iz Ljubljane, ki so pripomogli, da je prireditev tako krasno izpadla. Društvo je sedaj še poživljeno in bo krepko delovalo na tem, da si nabavi prepotrebno brizgalno. Na pomoč!

Na banovinski kmetijski šoli v St. Jurju ob južni žel. je za novo šolsko leto za gojence nekaj mest še nezasedenih. Zato je podaljšan termin za vlaganje prošenj za sprejem do 10. septembra t. l. — Uprava.

Dobrnice. 20. t. m. smo imeli pri nas dobro obiskan shod, na katerem je poročal naš narodni poslanec tov. Anton Kline, ki je poročal o delu v Narodni skupščini. Po tem poročilu se je vršil razgovor o gospodarskih vprašanjih.

Jakob Lapuh:

10

Peregrin Zavožen

(Povest iz davnine.)

(Nadaljevanje.)

»Da. Poprej še nisem znal toliko misliti — ali kako bi rekel —. Zivel sem z zaprtimi očmi. Šele po tetini smrti se mi je posvetilo —«

»Uboga Margareta! — Tebe je imela zelo, zelo rada —«

»Zal mi je le, da tega nisem prav razumel, dokler je živila —«

Po kratkem premolku je menil vitez:

»V življenju je zmeraj tako. Dobrota zna človeka ceniti šele tedaj, ko mu zatone.«

Potlej z vedno toplejšo nežnostjo:

»Ona je želela, naj bi ti vsa mrka in neprijetna minulosť ostala prikrita... Zdaj bi ti vzlic temu najlaže povedala, kolikor bi sodila, da ti je v prid. Njeno srce je bilo blago in je zmeraj zarana slutila, kaj je komu v blagor in kaj mu škoduje.«

»Verjamem,« sem vzdihnil in omenil, kako mi je na zadnjo uro marsikaj razodela.

Zdajci je bila porušena stena, ki je dotlej štrlela med očetom in sinom. V Teodorovih očeh se je rosno zaiskrilo, ko je skrtil svojo levico v svoje dlani, meni pa je bilo, kakor da se moram otresti duševnih spon. Brez prigovarjanja se mi je razvozljajal jezik, pa bolj ko sem govoril, bolj me je omamljala lastna beseda. Vse sem povedal, le tistega sem nekaj zamolčal, kar sem bil ponoči doživel pri Klotildi.

Zdaj me je vitez objel kakor še nikdar no-

ben človek na svetu. Neizrazno, nebeško je bilo občutje, ko sem prvič slišal iz njegovih ust:

»Peregrin, moj dragi, moj ljubi sin —«

Stisnil sem se k njemu in v nemi blaženosti želel, da bi se mi ne bilo treba nikdar več razstati s človekom, ki mu bom poslej vedno smel reči:

»Moj oče —«

Dolgo sva bila kakor drug v drugega stopljena, a nazadnje me je premagalo:

»Ali bom smel vsaj zdaj izvedeti, kaj je z materjo?«

»Niti za las ti ničesar ne prikrijem,« me je kakor malo dete pobožal po licu. »Le to bi ti še rad povedal poprej, čemu sem te svaril za stran Valerije.«

»Saj se ji ne bom čisto nič približeval, oče! Kaj hočem s takim otrokom,« sem komaj čakal, on pa s toplim nasmeškom:

»Hvala Bogu! Zdi se mi pa, da te bodo silili k njej —«

»Kdo?«

»Žiga —«

»Njen lastni oče?!«

»Saj to je,« je zahropel. »On ni njen oče —« Novo razkritje je bilo zopet kakor udarec. Le kje živim, da videz niti v enem primeru ne odraža resničnosti?!

Oče je menda občutil moje presenečenje in je malo pomolčal, nakar mi je krepko stisnil roko:

»Pomni, Peregrin, da še živ krst ne ve tega, kar ti bom zdaj zaupal! Vedi pa, da sme to skrivnost slišati iz tvojih ust samo tvoj grob!«

Moral sem mu priseči, da bom molčal. Potlej sva šla globlje v gozd in se ustavila na jasi, od

koder sva imela na vse strani prost razgled, da bi ne mogel kdo neopaženo prisluškovati.

»Vsak napačen korak, pomni, Peregrin,« je začel oče z naporom, kakor da trga srce iz sebe, »se v življenju maščuje. Odpuščanje je nemara res božja lastnost, v naših človeških razmerah pa je taka beseda samo laž.«

Pozorno sem ga poslušal, skoro bi si ne bil upal dihati, ko mi je pravil, kako je bilo tedaj, ko je prišel na pogreb polbratove matere. Niti slutil ni, kaj utegne nastati iz tega obiska. Hilda, Žigova žena, se mu je od vsega početka smilila, ker je vedel, da bo ob moževi strani trpela. Bila je krotka, nežna in vsekakor vajena drugačnega življenja nego ga ji je znal nuditi zadirčni Žiga. Skrajna Teodorju ni omenila, ko pa se je hotel čez nekaj dni posloviti in se vrniti v svet, ga je milo prosila, naj še malo, vsaj malo ostane.«

»Glej, Peregrin,« je vzdihnil oče, »kadar te prosí pomoči potreben siromak, ga ne boš odpodil, ako te pa prosí bedna ženska, ki vzlic lepoti in dobroti po nedolžnem trpi, ji ne moreš odreči nobene žrtve.«

Tako je tedaj vitez Teodor ustregel Hildini želji. Dasi je spoštoval v njej polbratovo ženo, sta se drug drugemu od dne do dne bolj bližala. Iz sočutja je v mojem očetu vzkalilo nagnenje, ki je nemara v njej rastle že izza prvega srečanja. To je obema zamrežilo oči in zameglilo razsodnost. Kakor v sanjah se je zgodilo in sta se oba zdrznila, ko je bilo prepozno. Hilda je jokala in obtoževala sama sebe, da je najbolj ničvredno bitje na svetu, a v njem se je vzdramila očitajoča vest: Tam daleč čaka in zvesto misli nanj mladenka — žena, ki je že leto in dan mati njegovega sina...

(Dalje prihodnjik.)

Kreditni zavod za trgovino in industrijo Ljubljana

Prešernova ulica številka 50 (v lastnem poslopu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana - Telefon številka: 20-40, 24-57, 25-48; interurban: 27-06, 28-06

PETERSON INTERNATIONAL BANKING CODE

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predjmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, safedeposit i. t. d.

Zg. Polskava. Dne 30. avgusta je umrl daleč naokoli dobro znani posestnik, dolgoletni župan občine Gabernik ter občinski, šolski in cerkveni odbornik **Jožef Goričan**.

Kako je bil priljubljen je pokazal njegov pogreb. Zapušča žalujočo ženo in štiri otroke.

Bog bodi dobri plačnik njegovi dobri duši, ostalim naše iskreno sožalje.

Dvodnevni tečaj za konserviranje sadja in zelenjave se vrši dne 22. in 23. septembra t. l. an banovinski vinarski in sadjarski šoli v Mariboru. Tečaj je teoretičen in praktičen ter traja vsak dan od 8. do 12. in od 14. do 18. ure. Udeležbo je javiti z dopisnico do 20. septembra t. l. ravnateljstvu šole.

St. Jernej. Zopet nova edinica. Fantje in dekleta iz St. Jerneja ter okolice so se zavedli velike važnosti kmetško-delavskega gibanja. Zadnje nedeljo prejšnjega meseca so se zbrali in položili trden temelj novemu našemu društvu kmetških fantov in deklet v St. Jerneju. Ko sta objasnila pomen in namen našega gibanja in hotenja tov. dr. Jože Trošt in Jože Bradač, smo izvolili sledeči pripravljalni odbor, da pripravi čimprej ustanovni občni zbor: Predsednik Stanko Gorenc iz St. Jerneja, namestnik Radkovič Tone iz Dol. Brezovice. Odborniki pa so: Slavko Blatnik iz St. Jerneja, Novak Alojz iz Hrastja, Jakše Franc iz Orehovce. Zupančič Mimi iz St. Jerneja, Krhin Justič iz Dol. Brezovice, Cvetko Hudoklin iz St. Jerneja. Nadzornika sta Tone Škerl in Zupančič Franc. — Tako je tudi tu vsela nova četa korajžnih in odločnih borcev zelenega prapora in se z vso vnemo lotila prepotrebne dela za boljšo bodočnost naroda.

Novomesto. V nedeljo 27. avgusta je imel svojo sejo v Sokolskem domu novomeški podokor Zveze. Na tej seji so se določile smernice za delo zimski sezoni. Poročala sta delegat Zveze tov. Jože Bradač in delegat Kmetške zveze v Novem mestu tov. Mervič. Točen delovni načrt bo predložen na prihodnji seji, o čemur bomo podrobneje poročali. Več torej prihodnjije!

ČE SE KAJ DOLGUJETE na naročnini za Kmetški list, vas prosimo, da nam zaostanek čimprej nakažete, da se vam redna pošiljatev lista ne ukine.

Poplavna katastrofa na Kitajskem

Kitajsko je znova zadela katastrofalna poplava. Rumena reka je tako zelo narastla, da se je v dolnjem toku pretvorila v eno samo morje. V bližini Kansua je voda porušila velike zaščitne nasipe ter zalila vso dolino in poplavela najplodovitejša kitajska polja. Na tisoče in tisoče kmetov je komaj rešilo golo življenje, vse drugo pa jim je uničila voda. Pri Honau je reka izkopala novo strugo in ogroža tudi tu zaščitne nasipe. Oblasti so poslale v ogrožene kraje vojaštvo, da pomaga prebivalstvu pri reševanju imetja. Pri Tsinanu je dosegla voda že višino nasipov in grozi vsak čas poplava vsega mesta, ki ga je prebivalstvo v paničnem strahu že zapustilo. Po dosedanjih podatkih je poplava zadela okrog pol milijona ljudi, nad 50.000 pa jih pogrešajo in mislijo, da so utonili.

Novice

Senzacionalen uspeh pri današnjem zaključnem žrebanju srečk državne razredne loterije. Od merodajne strani smo zvedeli, da je pri današnjem poslednjem žrebanju V. razreda 26. kola državne razredne loterije prvič od obstoja loterije dosežen redki uspeh, namreč, da sta obe glavni premiji 1.000.000 Din in 500.000 Din, torej skupaj 1.500.000 Din odpadli na eno in isto številko srečke. Zvedeli smo, da je ta srečka vseh srečk, to je vse štiri njene četrtinke, bila prodana preko znane tvrdke Bančno komanditno društvo A. Rein in drug v Zagrebu, in sicer dve četrtinki v samem Zagrebu, ostali dve četrtinki pa igralcem v pokrajini. Številka te redke srečne srečke je 48.780.

Nov član banovinskega sveta

Z odlokom gosp. ministra za notranje zadeve je imenovan za člana banovinskega sveta Dravske banovine za murskosoboški srez gosp. Kūhar Štefan, posestnik in mlinar v Puconcih. Z istim odlokom je bil na lastno prošnjo razrešen dolžnosti člana banovinskega sveta za murskosoboški srez gosp. Fallik Franc, župnik v Kančovcih.

Velika gospodarska razstava v Negotinu

Po železnici in po ladjah dovoljena četrtinska vožnja.

Ob priliki proslave 100letnice osvoboditve mesta Negotina v timoški krajini, ki se vrši dne 21. septembra t. l., priredi mesto

veliko gospodarsko razstavo,

na katero je dovolil g. minister za promet četrtinsko vožnjo po vseh železniških in vodnih progah. Parobrod »Aleksander« odpelje po Donavu udeležence z Beograda 20. t. m. ob 6. uri zjutraj.

Domače vesti

Velik shod J. N. S. na prostem se vrši v nedeljo, dne 17. septembra t. l. v Narapljah za občine Majšperk, Sv. Bolfenk v Hal. in Ptujsko goro. Na shodu bo poročal narodni poslanec g. Lovro Petovar. Shod se prične ob 9. uri.

Nevaren padec. S senika je padla 20letna Franja Božnarjeva, delavka iz Škofje Loke 31. Pri padcu je dobila hude notranje poškodbe in si najbrže ranila tudi hrbtenico, ker so ji noge kar odmrle.

Davčni uradniki in eksekutorji dobe uniforme. S 1. januarjem 1934 bodo morali nositi davčni uradniki in eksekutorji, kadar so v službi, posebno obleko. Predpisan je že pravilnik za razne vrste oblek: navadno, svečano, poletno in zimsko.

Ko prečitaš Kmetški list, daš ga prečitati tudi sosedu in mu priporočaš, da si ga naroči. Celoletna naročnina znaša samo 50 dinarjev.

XV. POROČILO HMELJARSKEGA DRUŠTVA ZA SLOVENIJO

Od našega zadnjega poročila so se pri živahnem povpraševanju cene za hmelj dnevno dvigale. Včeraj se je plačalo za 1 kg Din 100.—.

Hmeljarji pa čakajo s prodajo, ker upajo še na zboljšanje cen. Društveno vodstvo.

Velik mlin pogorel. Pretekli teden je pogorel v Bački Topoli velik mlin, last Desiderija Forgača. Ogenj se je širil s tako naglico, da so bili gasilci brez moči ter je mlin pogorel do tal. Uničeni so vsi stroji ter velika zaloga pšenice in moke. Škoda znaša poldrugi milijon.

Sneg na Durmitorju. V terek zjutraj so prebivalci Nikšića zagledali vrhove Durmitorja v snežni odeji, ki se širi precej nizko po pobočjih.

Požar po — božji volji. Ko so te dni po okolici Banjaluke divjale hude nevihte, je blizu vasi Begovića udarila strela tudi v veliki senik starega posestnika Reuf-bega. Ljudem, ki so prihiteli od vseh strani, da bi rešili okrog 80 stotov sena, pa je stavec dejal, naj se ne trudijo, ker je udarila strela v njegovo seno po božji volji. Ker jih je celo prosil, naj ne nasprotujejo božji volji, da mu ne nakopljejo še kake hujše nesreče, so reševalci naposled odšli in je seno seveda popolnoma zgorelo.

Vlom v mlin. Nedavno noč je bilo vlomljeno v mlin Franceta Strgarja v Škocijanu. Mlin stoji precej na samem. Gospodar in gospodinja sta spala v hiši, ki je zvezana z mlinom, pomočnik pa je šel spat na kozolec. Tako so vlomilci lahko sneli vrata s tečajev in vse prebrskali. Odnesti pa so mogli le okrog 20 kg masti, več kosov slanine in 15 kg prekajenega mesa. Osumljeni so nekateri domačini.

Carinjenje zaklane živine pri uvozu v Avstrijo. Interesenti se opozarjajo, da se živina, ki se izvažna v Avstrijo, od 31. avgusta carini po dogovorjeni carinski postavki le s priloženim izkazilom, ki ga izda urad za nadzorstvo nad izvozom živine pri Zavodu za pospeševanje zunanje trgovine.

Obnova domače kmečke obrti na Hrvatskem. Za hrvatske narodne vezenine se zelo zanimajo neke tvrdke iz Newyorka in Chicaga, ki so poslale sedaj v Evropo tudi svoje zastopnike. Ti zastopniki so že prispeli v Zagreb, obiskali tamojšnji etnografski muzej in ravnatelja Bergerja, ki je daleč po svetu znan kot organizator kmečke domače industrije na Hrvatskem. Ravnatelj Berger je bil že pred vojno v poslovnih zvezah z ameriškimi in angleškimi tvrdkami, ki so spravljale narodne vezenine na svetovna tržišča. Pojavile so se sedaj že neke tvrdke, ki so pripravljene financirati kmečko domačo obrt in ki bi hotele urediti svoj urad za razpečevanje teh vezenin na Dunaju ali pa v kakem drugem mestu srednje Evrope. Ravnatelj Berger je obljubil svoje posredovanje za obnovo kmečke domače obrti.

Med kradejo. Dolgo se že čujejo pritožbe, da se pojavljajo tatvine po čebelnjakih, posebno po panjih čebelarjev, ki imajo čebele na paši. Dne 1. septembra je bil zopet okraden g. Ivan Keržin. Ta ima svoje čebele na ajdovi paši v Iški Loki pod Krimom. Odnešeno mu je bilo 13 satnikov z medom, pri tem pa je tat napravil še več tudi druge škode, zlasti pa s tem, ker mu je uničil več matic in so panji osiroteli.

Smrtna nesreča v premogovniku. Industrijec Hassenbichel iz Konjic je lastnik malega rudnika v Stranica pri Konjicah, ki daje prav dober premog. V rudniku je bilo te dni zaposlenih več delavcev s podpiranjem rova z brunji. Nenadno se je utrgala debela plast kamenja in pokopala pod seboj rudarja Antona Sojča z Bukove gore.

Pes v smrt s svojim mladim gospodarjem. 7letni Andrija Bušek iz vasi Kovačiče blizu Velikega Bečkereka je pasel včeraj kravo in spremljal ga je pes. Bil je truden, pasel je ob železniški progi, pa je legel na tračnice in zaspal. Kar se je približal vlak, strojevodja je dečka opazil in začel je vlak ustavljati. Videč svojega mladega gospodarja v nevarnosti, je začel pes na vso moč lajati, pa ni mogel dečka zbuditi. Strojvodja ni mogel vlaka pravočasno ustaviti in tako je lokomotiva zgrabila dečka in psa. Dečku je odtrgalo glavo, psa pa razpolovilo.

Bik razmesaril dečka. V Bačkem Brijegu je pasel deček Pavle Bešič živino, pa ga je napadel pobesnili bik. Deček je začel bežati, toda bik ga je dohitel in ga razmesaril, da je med prevozom v bolnico umrl.

Stoletnik obdeluje svoje posestvo. Kakor poročajo iz Gjevgljije, je na skrajnem jugu naše države mnogo ljudi, ki so dosegli izredno visoko starost — 100 let. A med vsemi, četudi je najstarejši, je vendar najbolj zdrav in svež stoletnik Zafir Starajevljič, ki še vedno sam obdeluje svoje vrtove ter na svojih ramah prenaša tudi do 50 kg težka bremena. Spominja se tudi še prav dobro ljutih bitk s Turki v 40 letih 19. stoletja.

Izvoz naše koruze v Francijo po preferenci. Kakor poročajo francoski listi so zaradi obilne žitne letine v Franciji, ki je primorana celo del svojega pšeničnega pridelka izvažati na tuja tržišča, možnosti za uvoz tuje pšenice v Francijo letos malenkostne. Vendar je v znak dobre volje in prijateljstva pristala Francija na podlagi sporazuma, sklenjenega z Jugoslavijo, na izvoz 2400 vagonov koruze v času od 10. junija do 30. septembra.

Huda nesreča kolesarja. Ko se je vračal 21-letni kovač Alfred Brandt na kolesu iz Kamnika proti Ljubljani, ga je blizu Kamnika podrl neki beografski avtomobil. Brandt je v loku odletel s ceste ter obležal nezavesten.

Dva otroka zašla med hunte. Gunček Ivan in Cvetko, 2- in 3-letna sinčka zidarja iz Hrastnika, sta bila sama doma. Odšla sta na bližnji tir, kjer sta se vozila na huntih, ki so jih poganjali drugi otroci. Oba otroka sta zašla med dva vozička ter zadobila precej resne poškodbe.

Iz banovinskega sveta. Poleg razprave o občinskih volitvah se je vršila na izrednem zasedanju banovinskega sveta tudi razprava o bednostnem fondu in o obveznem zavarovanju proti toči. O poteku razprave bomo poročali kasneje.

Obsojenčevo zadovoljstvo. V Varaždinu se je vršila sodna obravnava proti mednarodnemu vlomilcu Antonu Zolgarju, po rodu iz Svete Nedelje, ki je pri belem dnevu vršil vlome v razna stanovanja in trgovine v Varaždinu in Čakovcu. Priznal je vse vlome, zaradi katerih ga je obtožil državni pravdnik. Obsojen je bil na pet let in šest mesecev ječe.

Kmetijski praznik na Bledu. Za kmetijski praznik na Bledu na Mali šmaren 8. septembra t. l. je dovoljena po železnici polovična voznina. Zanimanje za to veliko prireditev je tako veliko, da se obeta nad 20.000 udeležencev.

Utekel iz ječe in se obesil. Iz zaporov okrogne sodišča v Kotoru je pred nekaj dnevi pobegnil neki Krsto Pribilović, ki so ga par dni iskali vsepovsod brez uspeha. Naposled pa so javili neki kmetje, da so v malem gozdiču na bregu nad samimi sodnijskimi zaporji našli obesnega nekega neznanca. V samomorilcu je komisija takoj spoznala begunca Pribilovića, ki se je obesil takoj, ko je srečno utekel iz prenapoljenih in zaradi tega slabo nadzorovanih zaporov.

Polovična vožnja za kmetijski praznik na Bled

je dovoljena s odlokom Ministrstva za promet števil. Ms. 18529 od 1. septembra 1933. Udeleženci kupijo na odhodni postaji cel vozni listek, ki ga pa ne smejo oddati pri dohodu na postaji Lesce-Bled ali Bled-Jezero, marveč ga morajo obdržati, ker velja ta vozni listek v zvezi z legitimacijo, ki jo dobijo udeleženci na dan praznika na veseličnem prostoru v Zaki kot potrdilo, da so posestili prirediteljev, za brezplačen povratek domov. Polovična vožnja velja za čas od 7. do 12. septembra.

Vesti iz sveta

Koliko poje človek na leto. Zdrav človek porabi na leto za hrano približno desetkratno količino lastne teže. To pomeni, da porabi, ako znaša njegova teža n. pr. 70 kg, okoli 700 kg jestvin. Od tega odpade na kruh in krompir nekako 370 kg. Razen tega pa pojé še veliko količino sočivja, mesa itd.

Prevelik blagoslov. Iz Ferrola poročajo, da sta tamkaj porodili dve sestri, ki sta v službi pri istem podjetniku. Obe sestri sta rodili v isti uri in obe sta dobili dvojčka.

V čolnu okoli sveta. Angleški novinar Savage in angleški mornar Edgar sta sklenila v navadnem čolnu obpluti svet. Snoči sta se vkrcala v Dovru in prispela davi do rtiča Griz-Nez. Izjavila sta, da sta imela imenitno vožnjo. Zdaj nameravata pluti po prekopih v Nemčiji.

Eksplodizija na norveški križarki. Na norveški oklopni križarki »Torteskjöld« se je pripetila strašna eksplozija, ki je zahtevala tudi več človeških žrtev. Oklopnica je imela na odprtem morju strelske vaje. Pri strelu iz topa 12 cm je iz neznanega vzroka eksplodiral naboj granate.

Druge je rešil, sebe ni mogel. Pri Ardenzi ob Tirenskem morju je te dni neki delavec rešil tri otroke iz morskih valov, ki so jim že grozili s smrtjo. Na nabrežju se je namreč igralo 40 deklic. Nenadoma se je približal visok morski val, ki je udaril z izredno silo na prod in odnesel s seboj tri deklice. Delavec je planil za njimi v v morje in jih privlekel na breg, sam pa je nazadnje tako cpešal, da ga je neki val potegnil s seboj, nakar je utonil.

Podaljšanje pogodbe s Švico. Med Švico in Jugoslavijo je bila sklenjena nova pogodba k pogodbi (Stillhalteabkommen) z dne 7. aprila 1932 in dodatni pogodbi z dne 2. novembra 1932, ki bo stopila dne 31. avgusta v veljavo in ostala štiri mesece veljavna.

Hud vihar na Siciliji. Na Siciliji divja hud vihar. V Calatafiniju je nevihta napravila veliko škodo. Nekega kmeta je ubila strela. O precejšnji škodi poročajo tudi iz okolice Sirakuze in Palermo.

Epidemija spalne bolezni v Ameriki. Iz Detroita poročajo, da so se tamkaj pojavile primeri spalne bolezni. Tri osebe so že umrle.

Granata raztrgala dva pastirja. Velika nesreča se je zgodila v slovenski Istri 4. avgusta. Okrog Herpelja je nastanjeno za običajne poletne vaje vojaštvo 10. topniškega polka. Streljali so z granatami 17 cm kalibra. Nekje med Skadanščico in Gradiščem sta dva pastirja našla tako granato, ki se ni bila razpočila. V otročji ne previdnosti sta jo najbrže hotela kaj preiskati, pa je počila in oba raztrgala. Pokopali so ju v soboto 5. avgusta.

Osa povzročila smrt. V bližini Moulina je povzročila osa smrt nekega avtomobilista. Šofer je sedel pri volanu in je opazil oso, ki mu je nagajala. Izpustil je za trenutek krmilo, da bi odgnal nadležno žuželko, tedaj pa je izgubil oblast nad vozom, ki ga je vrglo proti drevesu. Avtomobil se je razbil, vozač pa je bil pri tem tako ranjen, da je nekaj ur po prevozu v bolnišnico umrl.

Na Češkoslovaškem so se delno spremenile plače poljskih delavcev, in sicer so se nekaterim kategorijam zmanjšale plače do 10 Kč na mesec.

Maršal Pilsudski obiše Moskvo. »Rabotnik« javlja, da je bil v Moskvo povabljen maršal Pilsudski, da se kot poljski vojni minister udeleži vojaških slovesnosti, ki bodo v Moskvi meseca novembra.

Lastavice odhajajo... Štirinajst dni prej, kakor vsako leto, nas to pot zapuščajo lastovice. Ponavadi se začno lastovice zbirati za polet v južne kraje v prvi četrtini septembra. Letos pa že sedaj obletavajo zvonike in kmalu bodo vzele slovo od naših krajev. Nekateri pravijo, da je to znak zgodnje zime.

Trije Poljaki v čolnu čez Ocean. Trije poljski častniki so te dni v majhnem čolnu srečno prevozili Atlantski ocean ter dospeli v pristanišče Hamilton na Bermudih.

Fašizem in ženske. Mednarodni socialistični ženski odbor, ki se je te dni pod predsedstvom Angležinje Adamsonove sestel v Parizu, je sprejel sklep, da se mora ženstvo boriti proti fašizmu zaradi tega, ker je vzel ženstvu še tiste pravice, ki so jih imele poprej.

Prvi kongres slovanskih občinskih hranilnic bo 10. septembra v Krakovu. Kakor poročajo iz Prage, se bo kongresa udeležilo močno odposlanstvo Zveze češkoslovaških posojilnic.

Češkoslovaška krije 90% ameriškega uvoza čevljev. Iz podrobne uvozne statistike Zedinjenih držav je razvidno, da je znašal ameriški uvoz čevljev v prvem letošnjem polletju 650.000 parov nasproti 600.000 parom v lanskem prvem četrtletju. Od uvožene količine odpade 560.000 parov ali 90% na uvoz iz Češkoslovaške.

Koruzna dozori v 10 dneh. Lübeški profesor dr. Spangenberg, ki že dolgo eksperimentira z raznimi semeni za pospešenje rasti, je demonstriral pred angleškimi strokovnjaki za poljedelstvo svojo posebno metodo za rast koruze. Koruzna, ki je, kakor krompir neobhodno potrebni del človeške in živalske hrane, se lahko goji v zraketosno zaprtih prostorih, kjer namakajo tla s kemičnimi raztopinami. V desetih dneh napravi takšna koruzna razvoj, ki ga rabi koruzna na polju dva meseca. Podnebje ne vpliva čisto nič na rast v takšnih umetnih gnojščih, kjer je mogoče pridelati v enem letu 36 koruznih letin.

Svetovno trgovsko brodogojstvo. Po podatkih Lloydovega registra se je tonaža svetovne trgovske mornarice (ladij nad sto ton) zmanjšala v teku enega leta: od srede 1932. do srede 1933. za 1.751.000 ton. Najbolj se je zmanjšala tonaža parnikov in motornih ladij: za 1.696.000 bruto-ton. V letu 1932. je bilo uničenih trgovskih ladij za 1.378.000 ton ali za 345.000 ton več ko leta 1931.

Neslišno letalo. Iz Tokija poročajo, da se je nekemu mlademu japonskemu inženjerju posrečilo odkriti pripravo, ki znatno zmanjšuje bučanje propelerja pri letalih. Japonsko vojno ministrstvo je odkupilo patent.

Naša trgovinska bilanca z Nemčijo aktivna. Brezpogodbena stanje v trgovinskih odnosih med našo državo in Nemčijo, ki je nastopilo letos v začetku marca in je bilo likvidirano šele pred kratkim, je škodovalo kakor je razvidno iz naše trgovinske statistike, predvsem izvozu Nemčije v našo državo, dočim je bil v letošnjem prvem polletju navzlic brezpogodbenemu stanju naš izvoz v Nemčijo celo večji nego lani v istem razdobju. Naša trgovinska bilanca z Nemčijo, ki je bila lani v prvem polletju (kakor vedno prej) pasivna za 124 milijonov Din, je bila letos prvič krat aktivna, in sicer za 29 milijonov Din.

Plače obiralcev na Češkem so se povišale. Na svoji seji dne 28. junija je deželni svet za kmetijsko delavstvo na Češkem določil plače za obiranje hmelja. V hmeljskem okraju Zatec bo prejel delavec za vsakih 30 litrov obranega hmelja 1:40 Kč (lansko leto samo 1:10). Za druge hmeljske okraje je določena plača 1:20 Kč (lansko leto 90 vinarjev). V pogodbah se ta postavka lahko zviša največ do 1:50 Kč v prvem primeru, do 1:30 Kč v drugem.

Anton Sinkovec, Celje:

Pouk o pridelovanju lanu in izdelovanju prediva

(Konec)

Lan dozori, ko prično od stebela odpadati listki in počnejo steblo in pa semenske glavice rumeneti. Ne puščajte, da bi mu stebela in pa glavice popolnoma porjavile in se posušile, kajti s tem le povzročite, da bode kasneje predivnato vlakno grobo, surovo, prhko in zato veliko manj vredno. V krajih, kjer je močno razvita lanena industrija in predejo predivo v res fine preje za čipke, rujejo lan še nedozorel, takoj po cvetju, pri čemer izgubijo sicer donos semena, zato pa dobijo za vlakno znatno več.

Lan naj se ruva le takrat, kadar je suh in sicer takole: najprej se poruje položen lan in se ga dene posebej, kajti tak lan je veliko preje goden kot pa še stoječi. Potem naj se začne z ruvanjem še stoječega lana tako, da se z obema rokama 3- do 4krat zaporedoma potegne iz zemlje, da se dobi polno pest. Prst naj se potem odrsa in odstrani plevel. Poruvan lan naj se lepo za sebe polaga, kjer naj — kakor je pač vreme — 2-4 dni obležti, da mu porumene bilke in porjave semenske glavice. Nato vzemite dolge, gladke in lahke prekrije ter lan obrnite, da še druga stran porumeni. V teku enega tedna je lan že suh in glavice rjave, če bi pa te le še ne bile dozorele, je potrebno, da postavite lan po koncu, v nevezanih sno-pičih, da čimprej dozori.

Ko vse to napravite, lan na rahlo prevežite v male sno-piče in postavite jih posevno enega k drugim (kakor streha) v 1-2 m dolge vrste. Tako naj lan še en teden ostane, da se popolnoma osuši. Dalje lanu ne puščajte, da se Vam preveč ne posuši, kajti to je zanj kvarno. Poberite torej pravočasno te male sno-piče, sortirajte jih tako, da bode enako suh skupaj in odvezmite lanišču semenske kapice. Tega pa ne delajte s tolčenjem, temveč s smukanjem. Vsak kovač Vam naredi železen greben, s katerim osmukajte semenske glavice. Tolčenje rani stebela in pokvari vlakna.

Sedaj pa pride — razen trenja — najvažnejše pri lanu: godenje lanišča. Koliko se pri tem napravi vsako leto škode, koliko izgubi tu naš kmet denarja! Pri godenju v glavnem razlikujemo dva načina, rosenje in močenje. Pri nas se zaenkrat, žal, samo rosi, zato opišem najprej to. Zapeljite snope, v katere sta, potem, ko ste odvezli seme, povezal lanišče, na pokošene travnike, še bolje pa strnišče. Razvežite jih in razprostrite lanišče tako na redko, da se trava oz. strnišče ven vidi. Bolj suho lanišče dajte skup, manj suho zopet skup, tako da imate pregled. Lanišče morate med rosenjem vsaj enkrat obrniti, v slučaju večdnevnega deževja pa večkrat, da bode enakomerno godeno, ker to zelo vpliva na moč, mehko in čistost vlakna. Pregrinjajte in obračajte le takrat, kadar ni hudega vetra. Poslužujte se že opisanih prekelj in delajte previdno, da ostane lanišče v redu.

Lanišče se godi pri načinu rosenja navadno štiri tedne, zgodilo se mi je pa že, da je bilo v 14 dneh godno ali pa, da sem radi deževja in hladnih dni čakal do 6 tednov. Prav radi tega je rosenje neprimerno in dolgo trajajoče, le preveč je od vremena odvisno. Opozorjam Vas, da poizkusite lanišče tako, da odberete vzorce na različnih krajih in to tanke in debele. Ko vidite, da gre vlakno od stebela vsaj tričetrt v traku proč, dvignite lanišče, kajti godeno je. Pri dviganju pazite zopet, da ostane v redu in si ne napravite škode.

Toplo Vam svetujem, da opustite rosenje in se poprimete močenja, ki Vam da veliko manj dela in skoro polovico več robe ter prav znatno boljše predivo. Pri močenju se pa ozirajte na tole:

Napravite si štirioglasto jamo, približno 6 m dolgo in 2 in pol m široko ter 1 m globoko. Jama mora držati vodo ter imeti odtok, da se vanjo napeljana voda po godenju zopet odpelje. Na dno te jame dajte deske, krajevce in jih pritrdite na tramiče. Ob stenah jam postavite iz protja spletene opaže, da se prst ne bo podsuvala v jamo. Te opaže z močnimi stebriči podprite, vse skupaj pa z deskami na dnu jame zvezite. (Take jame so prikladne le za kraje, kjer je zemlja flovnata, v peščenih in skalnatih krajih pa si pomagajte z zidanimi. Tam je zopet zidanje radi skal in peska cenejše.) V tako izgotovljeno jamo naj zleze en delavec in vklada lanišče. Snopi naj bodo, kot so bili pri odzemanju semena, majhni in le prav rahlo povezani. Naklada naj kolikor le mogoče na gosto in tako, da bodo korenine pri tleh. Pri tem pa mora zelo paziti, da se lanišče nikjer ne dotika prsti, ker bi segnilo. Ko je jama polna, napeljite vanjo vodo. Voda naj ne bo mrzla, čim gorkejša bo, tem preje bo lan goden. Je pa lahko umazana in prestana, ker vse to vpliva na godenje prav pospeševalno. Pazite, da bode lanišče vedno vsaj 10 cm pod vodo, naložite zato na vloženo lanišče po približno 20 cm narazen deske in te s kamenjem obtežite. Čez par dni bo postala voda rjava in se bo prižela peniti. Slišali boste vneje in začutili smrad — godenje se dovršuje. Povdarjam še, da studenčnica ni pripravna za močenje, vzame naj se le mehka voda. Pri vkladanju pa pazite na to, da

pride enkrat v jamo le enako suho lanišče, da bode potem tudi enako godeno.

Na hitrost godenja vpliva, kakor sem že omenil, v glavnem toplota vode, v katero smo lanišče položili, zato ne morem točno določiti dneva, kdaj da bode dosti godeno, vendar pa Vam nujno svetujem, da po 5. dnevu vsak dan poizkusite, če je že godeno, ker pri količak vročih dnevih je godenje v enem tednu dovršeno. Torej štirikrat hitreje kot pri rosenju. Napravite torej pravočasno poizkušnje kakor pri rosenju, vzemite lanišče, katerega vlakno gre pri prelomljenju do tričetrt v traku od stebela, iz jam, da Vam ne segnje. Vodo iz jam napeljite na travnike, ker je dobro gnojilo. Če med godenjem opazite v vodi črvičke, odpeljite nekaj te vode in dolite svežo, ker tako rešite lanišče nevarnosti poškodb po golazni.

Ko je lanišče pobrano iz vode, postavite ga ob jami v snopih tako, da voda odteče, čez par ur pa ga prepeljite na zračen in sončen kraj ter ga postavite v kapelice, t. j. vsak sno-pič postavite pokonci tako, da bodo vrhovi skupaj, korenine pa v kolikor le mogoče velikem krogu in na redko narazen. Te kapelice obrnite čez čas, da pride sedanja notranja stran na zunanjo, da se še ta popolnoma osuši. Če vreme dopušča, razvežite in ga razprostrite za par dni na travi, da ga solnce malo obeli, ker kupec tudi na barvo važnost polaga. V velikih krajih vržejo med lanišče nekaj jelševih vejic, da dobijo lepšo bravo prediva.

Ko boste lan na en ali drug opisani način ugodili, ga je treba le še otreti, t. j. odstraniti vlakno od stebela (lesa). Za trenje mora biti lan pravilno goden in pa popolnoma suh. Nepravilno godeno lanišče pušča v predivu delca stebela, pezdirje in ga ne odstrani nobena roka pa tudi stroj ne, zato mora kupec prediva delo in odpadke pri čiščenju ter manjvrednost take robe vkalkulirati in jasno je, da v škodo pridelovalca, za tako nečisto predivo kolikor le mogoče malo plača. Glavna napaka, ki jo dela naš kmetovalec, je ona pri sušenju. Pri tem kaj rad lanišče zapali, tako predivo je potem lističje barve in se ga vsak kupec brani, poleg tega pa je popolnoma izsušeno, lahko, prhko ter brez vsake moči. Če je predivo zdravo in dobro skoraj niti ne pretlgate, če je pa slabo in pri sušenju preveč segreto lanišče, potem je predivo cunjasto in popolnoma nič ne drži, je kakor mah. Taka roba je za strojno predelavo skoro neporabna in zelo poceni. Drva stanejo denar in s tem denarjem si naš kmetovalec svoj eventualno dober pridelek uničuje ali pa sploh popolnoma uniči. Kolikokrat je pri sušenju že ves lan zgorel, koliko domačij je že zgorelo, ko je pri sušenju lanu ogenj gorečega lanišča prešel na gospodarska poslopja itd. Opustite tisto prekomerno ogrevanje, ki Vam vsako leto najmanj dve tretjini prediva pokvari ali pa uniči. Res je, da je treba lanišče pred trenjem dobro posušiti, vendar ne čez 30 stopinj in tudi ne v pešeh, kakršne so po Dolenjskem, temveč v zato napravljene prostoru, sušilnici, v kateri gre ogenj med zidovji prostora, kjer je lanišče na redko razpostavljeno na posebnem vretencu. Če se zanimate, pišite mi dopisnico in pošljem Vam skico, na podlagi katere si lahko napravite proračun za tako, edino pravo, sušilnico in uvideli boste, da stroške take naprave, kjer lahko tudi druge pridelke sušite (sadje itd.), v enem samem letu lahko prihranite.

Ko je lan tako segret, ga ne damo pod trlico. Pojdimo raje k najbližjemu kolarju in napravi naj Vam 3 valjčke po 60 cm dolge. Dva naj bosta po 25 cm premera, eden pa le 10 cm, vsi naj pa imajo na zunaj okroglo postružene zobe. Napravite si kot miza visoko stojalo, denite spodaj dva velika valjčka, na sredi med nje, da se le na rahlo ujemajo, pa maleda. Razumljivo, da morajo biti valjčki iz suhega, trdega lesa in pa na oseh, ki pridejo v primerne ležaje, eden od spodnjih valjčkov mora imeti vinto, da se vrti in s tem spravi vse tri v obrat. Potrebno skico Vam kaj rad dopošljem. S to napravo se lami lanišče in sicer takole: en moški vrti spodnji valjček, drugi pa podaja male pesti lanišča (lepo narazen razprostrte) med spodnja in gornji valjček, ena ženska pa na drugi strani že zlomljeno lanišče pobira, uravnava ter na posebno klop polaga. Na ta način obdelano lanišče naj šele terice otrejo. Tereje naj ga pa tako, da lanišče, kasneje predivo venomer obračajo, da ne bode na eni strani kar stopeno in radi tega cunjasto, na drugi pa še surovo. Predivo je le tedaj res otrto, če je brez pezdirja. Predilnice, ki iz prediva prejo predejo, lesa in pezdirja ne morejo popresti, to mora ven in zato slabo otrto predivo znatno slabše plačajo kot pa le čisto in ne stopeno.

Svetujem Vam, da otrto predivo po barvi in dolžini ter kakovosti v splošnem sortirate, da vsako pest posebej pogladite in malo zavijete ter zanesete v zračno in suho klet, da se odpočije in poživí. Pred prodajo predivo lepo, kot ste je sortirali, v ca 5 kg težke povese, s slabim predivom dvakrat trdo povezano, zložite.

Ako boste delali po teh navodilih, boste svoj pri-

delek lahko prav dobro prodali. Vaš trud bo dobro poplačan in pomagali si boste v Vašem gospodarstvu, pri tem pa postavili dober in trden temelj bodoči industriji lanu v Jugoslaviji, ki nam je nujno potrebna, katere pa vsled pomanjkanja dobrih surovin — lanenega prediva — za sedaj še ne moremo ustanoviti in smo primorani, da naše res slabo predivo pod pravo ceno izvažamo, da laneno prejo ali pa tkanino, na katerih je že zaslužek tuja, z visoko carino obremenjeno zopet uvažamo ter sami sebi, v vsakem gospodinjstvu, pa naj bode privatno ali pa javno, nujno nam potrebno platno dražimo, tujcem v času, ko so naši sinovi brezposelni, delo in zaslužek dajemo.

Omenjam še, da sem vsakemu kmetovalcu iz srca rad pripravljen dati vsa potrebna navodila brezplačno in me bo zelo veselilo, če ta članek ne bo našel gluhih ušes, če se bo pri nas obdelovanje polja z lanom zopet povečalo, kar bo v blagor vsem, ker bo v tem slučaju tekem treh do štiri let dana možnost ustanovitve predilnice lanu in s tem povečanje lanene industrije, kar bode v gospodarskem oziru največjega pomena in nam vsem v veliko korist.

Propagandni teden za grozdje

Banska uprava Dravske banovine razglasa: Propagandni teden za konzum grozdja in sadja v Dravski banovini od 2. do 8. oktobra t. l.

Velika gospodarska stiska, ki neizprosno pritiska zlasti na mnoge plasti našega kmetkega naroda, imperativno nalaga vsem merodajnim činiteljem, da intenzivno in umno delajo na ublaženju bede našega kmetovalca, pred vsem onega iz vinorodnih in sadjarskih krajev.

Znano je, da v Dravski banovini pridelamo velike količine prvovrstnega namiznega sadja, pa tudi znatne količine grozdja. Presno sadje in grozdje ima priznano veliko zdravilno in hranilno vrednost. Naj bi postalo zato grozdje in sadje važen del hrane tudi v najširših plasteh našega ljudstva v mnogo večji meri, nego je to doslej!

Na posebnem sestanku se je zato sklenilo prirediti za vso Dravsko banovino propagandni teden za konzum grozdja in sadja od vštetelega 2. do vštetelega 8. oktobra t. l.

V tem tednu se bodo vršila radijska predavanja za kmetovalce in meščane, gospodinjice in šolske otroke. V strokovnih in dnevnikih listih se bo vršila propaganda za večji konzum grozdja in sadja. Na vseh šolah v banovini bo učitelstvo predavalo o važnosti grozdja in sadja kot zdravilne in človeškemu organizmu potrebne hrane. Tozadevna predavanja za šolsko decu se bodo vršila predvidoma v soboto, dne 7. oktobra in za odrasle v nedeljo, dne 8. oktobra. Za odrasle bodo predavali kmetijski strokovnjaki, zdravniki, učitelji in razni drugi kulturni delavci. Kjer je le mogoče naj bi se ta teden in pred vsem v nedeljo, dne 8. oktobra priredila propagandna razprodaja sadja in grozdja, združena s primernimi slavnostnimi prireditvami.

Pri vseh teh prireditvah bodo sodelovali med drugimi Kmetijska družba, Vinarsko društvo, Sadjarsko in vrtnarsko društvo, vsako z vsemi svojimi podružnicami, dalje učitelstvo, zdravniki in tako dalje.

„Ljubljana v jeseni“

V soboto preteklega tedna je bil otvorjen letošnji jesenski velesejem »Ljubljana v jeseni«. Otvoritvi, ki jo je izvršil minister dr. Kramer, sta med drugimi prisostvovala minister Ivan Pucelj in ban dr. Drago Marušič. Kakor drugi letni velesejmi, tako je tudi letošnji prava podoba vsega našega gospodarstva: kmetijstva, industrije, obrtništva itd. ter nas dostojno reprezentira zlasti pred tujci, ki si ga ogledujejo v velikem številu.

Veterinarska razstava

Na velesejmu »Ljubljana v jeseni« se brez dvoma najbolj odlikuje veterinarska razstava, ki obsega dva največja paviljona. Razstava, ki je zelo večje in skrbno prirejena, zajema vse, kar spada v živnozdravništvo, prehrano, nego, higijeno in rejo domačih živali. Zato ne bo niko-

mur odveč, če si jo pozorno ogleda. Požrtvovalnim veterinarjem in agronomom pa moramo biti zanjo od srca hvaležni, saj je tudi veterinarstvo del pljuč našega kmetijskega gospodarstva.

Razstava jugomontafonske živine na velesejmu

Na letošnjem velesejmu »Ljubljana v jeseni« je bila prirejena tudi razstava jugomontafonske živine, ki je prav lepo uspela.

Razstavljenih je bilo v celoti 127 glav. Od teh 92 jugomontafonske pasme, ostalo živino so razstavile živinorejske zadruge Kočevje, Struge, Ambrus in posamezni kmetovalci iz ljubljanske okolice. Od 35 bikov sta bila ocenjena z odličnim uspehom 2, s prav dobrim 11 in z dobrim 15; od 43 krav z odličnim 3, s prav dobrim 11, z dobrim 12; od 45 telic z odličnim 1, s prav dobrim 10, z dobrim 12. Ocenjevanje je bilo izredno strogo, toda pravično, ker bo le na ta način dosežen namen, ki ga ima vsako ocenjevanje. Odlikovala so se prav posebno posestva: Attems, Auersperg, Codelli, Jeschounig, Lenarčič, Meinel, Pacher, Parin, Sarnitz, dr. Scherbaum Fritz, Scherbaum Gustav, Urbanc in knez Windischgrätz. V razsodišču so bili gospodje: senator prof. dr. Ullmanský, nadzornik ing. Mravovič, načelnik ing. Zidanšek in tajnik ing. Šafarič. Vodstvo razstave je prejelo naslednje denarne podpore in poklonila: Din 6000— od banovine za razdelitev nagrad, netto; od mestnega županstva v Ljubljani Din 2000— za razdelitev nagrad Jugomontafonski zadrugi; Kmet. družba je pa darovala en požiralnik in en trokar, kar je bilo vse pravilno razdeljeno.

Iskreno nas veseli, da se je plemeniti namen jugomontafonske zadruge: pomagati našemu kmetovalcu-živinorejcu z izboljšanjem in z izrejo čistokrvne živine tudi letos v polni meri posrečil, prav posebno zato, ker sta vzporedno s to razstavo ustvarila za živinorejsko prirediteljski kongres živinozdravnikov in do sedaj v naši državi najobširnejša in vzorno organizirana veterinarska razstava potrebno zanimanje.

Od Nj. Vel. kralja poklonjeno krasno telico »Avalko« je prejelo kot prvo nagrado veleposestvo Radvanje pri Mariboru, ki goji že 30 let čisto jugomontafonsko pasmo. Trud se mu je obilno izplačal s tem, da je s svojim smotrenim delom dosegel s triletno povprečno molžo (15 krav) letnih 5210 litrov mleka. Čestitamo.

Razstava semenogojških postaj na jesenskem velesejmu v Ljubljani od 2. do 11. septembra t. l.

V naši državi imamo že mnogo zavodov, ki se bavijo s proizvodnjo novih vrst kulturnih rastlin. Na jesenskem velesejmu bodo razstavili svoje vrste nekateri od teh zavodov, predvsem oni, ki že prodajajo seme od proizvedenih vrst. Priliko bomo imeli videti oplemenjene vrste domače banovinske semenogojške postaje v Belčinih, dalje od postaje kmetijske visoke šole v Zagrebu, od največje postaje v državi na državnem posestvu »Belje«, od postaje veleposestva Čoka in končno od zveze semenogojških postaj Poljoprivrednega društva v Osijeku, ki združuje sedem postaj iz okolice tega mesta.

Kmetovalci bodo torej imeli priliko, da na gori omenjeni razstavi pridobijo zanimiv pregled vseh oplemenjenih vrst, ki so se v naši državi proizvedle na temelju dolgoletnega znanstvenega proučavanja. Mogli si bodo nabaviti eno ali pa več vrst, da jih preizkusijo doma, saj vsakdo ve, da vsak kraj in podnebje zahteva svojo vrsto in da le prikladna vrsta rodi maksimalne donose, ter obilno poplača vloženi trud in denar.

Ta razstava je torej posvečena temu, da si moremo izbrati prave vrste za naše prilike, in ker bodo vse vrste domačega izvora, je že s tem podana garancija, da se ne bo kaj slabega priporočalo. Izbrana pojasnila o vseh vrstah daje Kmetijska družba v Ljubljani, ki tudi sprejema naročila za seme.

Deset zapovedi za trgateg

1. Na trgateg bodi pripravljen, vendar jo odlašaj, kolikor le moreš, da grozdje čim bolj dozori.

2. Ako se odločiš za rabo čistih vinskih kvasnic, naroči jih pravočasno in pripravi matični kvasec že 4 do 6 dni pred trgatvijo.

3. Poberi in odberi grozdje po zrelosti, najprej rano grozdje, zatem poznejše vrste, kakor druga za drugo zore, ob kar mogoče lepem, suhem vremenu.

4. Odbiraj grozdje po vrstah in zrelosti, loči bolno od zdravega, obdelaj naglo vsako zase, »gnivc« brezpogojno razsluzi in nato povrej vsaj z naravnim kvasnim moštom ali grozdnim kvascem.

5. Za napravo črnine in rdečine jemlji samo popolnoma zdravo grozdje, ker bolna jagoda lahko dobroto izpridi.

6. Pecljaj in robkaj grozdje, na vsak način vsaj za napravo črnine in rdečine.

7. Naglo masti in prešaj belino, tudi dišečo ali buketno, n. pr. muškat, da ti že drozga ne porjavi zbog oksidacije, odnosno okisanja ali okisbe na zraku ali se drugače ne pokvari.

8. Drozga za črnino in rdečino naj povre v neprodušno zaprti posodi pod kipilno veho, toda ne predolgo; med tem jo večkrat premešaj in naposled naglo izprešaj.

9. Rabi kipilno veho in uravnavaj kletno in vrelno toplino, da novina povre do kraja.

10. Pouči se o žveplu in žveplanju v kletarstvu in bodi z njim skrajno oprezen in varčen.

Andrej Zmavc.

Za gospodinje

Med najbolj razširjeno sadje spadajo pri nas jabolka.

Jabolka uporabljamo na različne načine: uživamo jih surova, kuhana in posušena (krhlji) ali pa delamo iz njih jabolčnik (jabolčni mošt, z alkoholom ali pa brez alkohola). Uporabljamo pa jih v kuhinji tudi kot dodatek k številnim, zlasti močnatim jedem.

Za jabolčnik uporabljamo poleg zdravih lahko tudi odpadla jabolka. Jabolka olupimo in očistimo, narežemo jih v četrtine, jih položimo v kožo in jih potresemo s sladkorjem (po okusu). Okus izboljšamo z nekaj kapljic citronovega soka (potrebno pa to ni) in z nekoliko (celega) cimeta. Vse to zalijemo z vodo tako, da sega voda do polovice jabolk v kozici. Nato jabolka zavremo; ko zavro, so dobra. Lahko jih pa tudi pretisnemo skozi sito.

Jabolka v sopari. Olupljena jabolka razpolovimo in odstranimo peške. V kozico nalijemo vode, dodamo na 1 liter vode osminsko kile sladkorja in maseljc (tri deci) belega vina ter sok 1 citrone. V to raztopino denemo jabolka, da se počasi pariyo. Ko so jabolka mehka, jih odcedimo in postavimo na hladno. Hladna jabolka polij s sokom in jih nesi na mizo.

Jabolčni riž. Opran riž osoli in skuhaj. V riž primešaj olupljena in razrezana jabolka, dodaj nekoliko sladkorja in cimeta in nekaj citronine lupine; to previdno mešaj, da se jabolka skuhaajo; ne sme pa biti jed pregosta. Ko so jabolka kuhana, je jed gotova.

Kako ohranimo slive? Evo nekaj načinov:

1. Slive v sopari: Daj v kožo (ponev) dobre, ne prezrele slive in jih potresi z zmletim sladkorjem (na 10 kg sliv 1 kg sladkorja, torej sladkorja 1 desetino teže sliv). Dodaj še (po okusu) nekaj cimeta in klinčkov. To pari tako dolgo, da se napravi iz sladkorja gost sok. Nato poberi slive iz kože (ponev) in jih daj na čvrsto v steklenice in jih zalij s sokom. Steklenice daj na hladno, morajo pa biti dobro zavezane s pergamentnim papirjem ali s sličnim materialom.

2. Slive v jesihu: Na 3 kg sliv vzemi dva in pol kilograma sladkorja in nekaj dišav (cimet, klinčki itd.). Sladkor in jesih kuhaj skupaj, dokler se sladkor ne zgosti; ko je zgoščen, polij pripravljene slive in jih pusti stati. Naslednjega dne odcedi sok, ga dobro prekuhaj in ga polij vročega na slive. Nato poberi slive iz soka in jih zloži v steklenice in jih zalij z ohlajenim sokom. Steklenice hrani na hladnem prostoru.

Pismene opomine

smo poslali nekaterim starim naročnikom, ki »Kmetijskega lista« za tekoče leto še niso plačali. Kdor je prejel tak opomin, ga prosimo, da zanesljivo čimprej poravnava zaostalo naročnino, sicer bomo neljubo primorani vsem zamudnikom ustaviti nadaljnje redno pošiljanje lista

Uprava.

Valute

1 ameriški dolar	Din 39-50
1 nemška marka	Din 13-65
1 švicarski frank	Din 11-10
1 angleški funt	Din 182—
1 francoski frank	Din 2-25
1 češkoslovaška krona	Din 1-71
1 italijanska lira	Din 3-02

Tem kurzom, ki veljajo za čas od 15. maja 1933, se mora do nadaljne odredbe dodati še 28 1/2 % na ime »prima«. To se pravi, ako prodajš 1 ameriški dolar po kurzu Din 48-80 in dobiš še 28 1/2 %, dobiš za dolar Din 62-70. To velja tudi za vse ostale tuje valute.

Avstrijski šiling v privatnem kliringu Din 8-85.

Sejmi

SEJMI:

11. septembra: Ruše, Št. Pavel pri Preboldu.
12. septembra: Šmartno pri Litiji, Čermošnjice, Vel. Mraševo pri Krškem, Loka pri Zusmu.
13. septembra: Dobova.
14. septembra: Žužemberk, Petrovče, Rogatec, Vitanje, Št. Janž, Turnišče.
15. septembra: Banja Loka, Zdole.
16. septembra: Rakek, Dobrnice, Sv. Lenart nad Laškim.

Tržne cene

v Dravski banovini

Voli, žive teže, I. vrste	1 kg Din 4-50 do 5-
Voli, žive teže, II. vrste	1 kg Din 3-- do 4--
Voli, žive teže, III. vrste	1 kg Din 2-- do 3--
Krave, žive teže, I. vrste	1 kg Din 2-- do 3-50
Krave, žive teže, II. vrste	1 kg Din 1-90 do 2-50
Teleta, žive teže	1 kg Din 4-- do 5-50
Praščiči, debeli, živa teža	1 kg Din 8-- do 9--
Praščiči, debeli, zaklani	1 kg Din 9-- do 11--
Praščiči, 3-4 mes. stari	1 kom. Din 200-- do 350--
Kokoši	1 kom. Din 18-- do 25--
Piščanež	1 kom. Din 15-- do 20--

Pridelki:

Pšenica domača	100 kg Din 120-- do 130--
Rž	100 kg Din 100-- do 125--
Oves	100 kg Din 80-- do 100--
Koruza	100 kg Din 95-- do 110--
Ječmen	100 kg Din 100-- do 110--
Ajda	100 kg Din 190-- do 2--
Fižol	100 kg Din 180-- do 2--
Krompir	100 kg Din 45-- do 50--
Seno sladko	100 kg Din 40-- do 50--
Slama	100 kg Din 30-- do 35--
Mleko	1 liter Din 2-- do 2-50
Smetana	1 liter Din 10-- do 13--
Surovo maslo	1 kg Din 20-- do 24--
Sir	1 kg Din 16-- do 22--
Drva za gorivo, trda, 1 kub. m	Din 80-- do 120--
Drva za gorivo, mehka, 1 kub. m	Din 60-- do 80--

Opeko in strešnike
vseh vrst, za zidavo hiš, iz znanih karlovskih opekarn

ILOVAC
dobavlja franko vsaka postaja po konkurenčnih cenah samo

Generalno zastopstvo za Dravsko banovino
„EKONOM“ LJUBLJANA, KOLODVORSKA 7

Laneno olje, firnež, emaline in ostale lake, olinatne barve, lanene tropine
tu vse v stroko spadajoče blago kupite dobro, solidno in po zmernih cenah pri

MEDIČ-ZANKL D. Z. O. Z.

TOVARNE OLJA, FIRNEŽA, LAKA IN BARV
LJUBLJANA • MEDVODE • DOMŽALE

Ekspozitura Beograd • Podružnica: Maribor, Novi Sad • Lastnik: Franjo Medič

OGLASI v „Kmetsem listu“
imajo siguren
USPEH!

Suhe gobe
kupuje po najvišji ceni
SEVER & KOMP., LJUBLJANA
Gospodarska cesta 5

Pravilno gnojenje - bogata žetev!

Naše gospodarske rastline rabijo: dušik, fosfor, kali in apno.

Najbolj pravilno gnojimo z umetnimi gnojili.

Priporočamo:

Nitrofoskal-Ruše, ki vsebuje 4% dušika, 8% fosforne kisline, 8% kalija in 33% apna;

Nitrofoskal-1, ki vsebuje 8% dušika, 6% fosforne kisline, 8% kalija in 35% apna;

Nitrofos, ki vsebuje 4% dušika, 12% fosforne kisline in apno; apneni dušik, ki vsebuje 16% dušika, 70% apna.

Vsa naročila sprejema

„Ekonom“ osrednja gospodarska zadruga
v Ljubljani, Kolodvorska 7

Žalostnim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je danes, v 73. letu starosti, previden s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspal naš dobri soprog, oče, stari oče, stric, gospod

Jakob Blaž
bivši posestnik v Tomačevem.

Pogreb blagopokojnika bo v četrtek, dne 7. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na pokopališče k Sv. Križu.

Tomačevo, dne 6. septembra 1933.

Žaluoja rodbina Blaž.

EKONOM

OSREDNJA GOSPODARSKA ZADRUGA V LJUBLJANI
Kolodvorska ulica šte. 7

nudi po najnižjih cenah vse vrste deželnih pridelkov, naj-finejšo banaško in domačo moko, koruzo, krmila, špece-rijsko blago in ostale v to stroko spadajoče predmete

TISKARNA MERKUR

LJUBLJANA -
GREGORČIČEVA 23

se priporoča za naročila vseh trgovskih in uradnih tiskovin. Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, statute, tabele i. t. d.

LASTNA
KNJIGOVEZNIKA

Račun poštne hranilnice šte. 14.257

Telefon šte. 28-47

Brzjavni naslov: „KMETSKI DOM“

Denar naložite najbolje in najvarneje pri domačem zavodu

KMETSKI HRANILNI IN POSOJILNI DOM

REGISTROVANA ZADRUGA Z NEOMEJENO ZAVEZO

v Ljubljani, Tavčarjeva (Sodna) ulica šte. 1

VLOGE na knjižice in tekoči račun se obrestujejo po 5%, pri tromesečni odpovedi po 6%, večje stalne vloge po dogovoru

Stanje vlog nad Din 35.000.000 — ● Rezerve Din 1.100.000 —

Jamstvo za vloge presega večkratno vrednost vlog — Strankam nudi brezplačno poštne položnice za nataganje denarja
Vložne knjižice drugih zavodov sprejema brez prekinjenja obrestovanja — POSOJILA daje proti poroštvo, na vknjižbo in proti zastavi premičnin in vrednostnih papirjev ter dovoljuje kredite v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji
BLAGAJNISKE URE: Ob delavnikih od 8—12½, in od 3—4½, le ob sobotah in dnevih pred prazniki od 8—12½

Podružnici v Kamniku, Glavni trg — v Mariboru, Slomškov trg 3